

Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws Verenigingsnieuws

Onder redactie van de secretaris
P. Koomen, . **naturalis**, Postbus 9517, 2300 RA Leiden
e-mail koomen@naturalis.nnm.nl, website www.xs4all.nl/~nev

mei 2000

NEV

AGENDA

2000/2001

reiking bij te wonen, die plaats vindt in het Natuurmuseum Enschede (De Ruyterlaan 2) na afloop van de 45^e lentevergadering van de NEV. Een extra reden om te komen! Programma: zie het Verenigingsnieuws van april.

►VERSLAG van de 154^e ZOMERBIJEENKOMST te Hunsel, 4 t/m 6 juni 1999

O. Vorst

Deelnemers

De volgende personen namen deel: B. Aukema, C. van de Berg, P.L.Th. Beuk, P. Boer, J.G.M. Cuppen, P.H. van Doesburg, J.D. Fokker, J.A. Heetman, T. Heijerman, W.R.B. Heitmans, D.J. Hermes, J. Huijbregts, K.J. Huisman, mw. S. Kofman, F. Kok, P. Koomen, J. Krikken, J.H. Kuchlein, mw. C. Kuchlein, W. Kuijken, S.C. Langeveld, A. Masseur, A.W.M. Mol, H. Nieuwenhuysen, A.J.L. van Nieuwenhuyzen, G.C. van Nimwegen, E. van Riel, J.C.P.M. van de Sande, R.T. Simon Thomas, J. Smit, J.T. Smit, M.J. Sommeijer, mw. L.J. Sommeijer-Krijgsman, mw. A.S.W. Span, W. van Steenis, mw. S.M. Stolz-de Rijke, J. van Tol, W.M. Verduijn, G. Vierbergen, O.F.J. Vorst, G.F. Wilmink, mw. Wilmink, mw. M.H. Zeevenboom.

- 6/5 Voorjaarsexcursie Sectie Everts
 - 13/5 ►Lentevergadering te Enschede
 - 19-21/5 Dipteraweekeinde Alphen (NB).
 - 26-28/5 ►Zomerbijeenkomst te Bergen.
 - 10/6 Excursie Stadsgaten Hasselt Afd. Oost
 - 5/8 Excursie Stikke Trui Veluwezoom Afd. Oost
 - 1-3/9 Weekendexcursie Sectie Everts
 - 14/10 Bijeenkomst Afd. Oost, Deventer
 - 21/10 Bijeenkomst Sectie Ter Haar.
 - 28/10 Bijeenkomst Sectie Snellen, Lexmond.
 - 4/11 Bijeenkomst Afd. Zuid., Tilburg
 - 11/11 ►Herfstbijeenkomst.
 - 25/11 Workshop Sectie Everts
 - 15/12 Entomologedag.
 - 13/1 Bijeenkomst Afd. Oost, Deventer
 - 10/3 Bijeenkomst Afd. Oost, Deventer
- Nadere inlichtingen: zie adressen binnenkaft.

►UITREIKING UES-PRIJS

Op 13 mei 2000 wordt om 15:30 de Uyttenboogaart-Eliasprijs uitgereikt aan Bernhard J. van Vondel, voor zijn werk aan Haliplidae (watertreders). In relatief korte tijd heeft hij zich, vrijwel geheel op eigen kracht, weten te ontwikkelen tot *de* wereldspecialist van deze familie van waterkevers. Alle NEV-leden zijn van harte uitgenodigd om deze uit-

Lijst van vindplaatsen

- ban1 Nederweert; De Banen; Banendijk; genormaliseerde beek; handvangst wegberm; wilgenstruweel. AC 184-364.
- ban1# Nederweert; De Banen; potvallen met vis en humane excrementen in bos in de periode 5.vi-12.vi.1999. AC 184.1-364.3.
- ban2 Nederweert; De Banen; oever recent gegraven plas; gesleept grasland; moeras. AC 183-364.
- ban2# Nederweert; De Banen; potvallen met vis en hu-

- mane excrementen in open terrein in de periode 5.vi-12.vi.1999. AC 183.9-364.3.
- bgd1 Beegden; Beegderheide; schapenmest in naald-bos; gesleept en geklopt in gemengd bos. AC 191-357.
- bgd2 Beegden; Beegderheide; Fransche Berg; heide; geklopt; gesleept; handvangst; achter schors. AC 192-357.
- bgd3 Beegden; Beegderheide; ruderaal terrein; zuigval. AC 191-356.
- bgd4 Beegden; Beegderweg; ruige wegberm; ge-sleept. AC 192-356.
- exa gem. Beegden en Horn; Exaten; Exatenbosch; achter schors *Pinus* op houtstapel; handvangst. AC 190-358.
- hae Haelen; handvangst. AC 191-361.
- hag Thorn; Grensmaas; Haegenbroek; bosrand; ge-sleept en geklopt. AC 188-353.
- heg1 Thorn; Grensmaas; Grote Hegge. AC 187-352.
- heg2 Thorn; Grensmaas; Grote Hegge; ruige berm. AC 186-351.
- hey Heythuysen; Starrenbosch; Heythuyserweg; bremstruweel; geklopt; gesleept. AC 192-360.
- hel1 Helden; Heldensche Bosschen; akker in bos; zuigval. AC 199-369.
- hel2 Helden; Heldensche Bosschen. AC 200-369.
- hun Hunsel; kampeerboerderij Bekerhof; Uffelsche Beek. AC 184-355.
- kev1 Grathem; Kelpen; Keversbroek; bosrand; geklopt en gesleept. AC 185-360.
- kev2 Grathem; Kelpen; Keversbroek. AC 186-360.
- kon1 gem. Thorn en Stevensweert; Koningssteen; van toegangshek en van grasland met verspreide struiken (vlier, roos); paardenmest. AC 187-350.
- kon1# Thorn; Koningssteen; potvallen met vis en huma-ne excrementen in open terrein in de periode 6.vi-12.vi.1999. AC 187.6-350.9.
- kon11# Thorn; Koningssteen; potvallen met vis en huma-ne excrementen in bos in de periode 6.vi-12.vi.1999. AC 187.8-350.9.
- kon2 gem. Thorn en Stevensweert; Koningssteen; grasland; opslag struweel; gesleept; zuigval; ge-klopt *Salix* en *Crataegus*. AC 187-351.
- kra1 Weert; Swartbroek; De Krang; sloot in broekbos; karrenspoor; geklopt van *Sambucus nigra*; in rot hout levende *Quercus robur*; gesleept ruigte met veel *Urtica* en bosrand; handvangst. AC 181-359.
- kra1% Weert; Swartbroek; De Krang; bosrand, malaise-val. AC 181-359.
- kra2 Weert; Swartbroek; De Krang; recente drinkpoel in weiland; achter schors en in molm van *Salix*, *Quercus* en *Betula*; gezeefd elzenbroekbos. AC 181-358.
- leu1 Roggel en Neer; Kinkhoven; Leudalweg; o.a. ge-klopt *Sambucus nigra* en *Lonicera periclymenum*. AC 195-363.
- leu2 gem. Roggel en Neer, en Haelen; Leubeekdal; oever en poeltjes in kwelmoeras; gespoeld beek-oever; gezeefd tussen *Carex* en *Molinia caerulea* onder *Alnus glutinosa* en *Myrica gale*, gezeefd vochtig blad onder *Quercus robur*; achter schors dode *Quercus robur*; gesleept loofbos en gras-land; handvangst; geklopt bloeiende *Sorbus au-cuparia*. AC 195-362.
- leu3 gem. Roggel en Neer, en Haelen; Leubeekdal; akker; gesleept.; gemengd bos. AC 194-362.
- leu4 gemeenten Roggel en Neer, en Haelen; Leubeek-dal; omgeving Zelsterhof; handvangst; schors en molm dode *Pinus*; geklopt elzenbroek en dennen-bos; dood hout. AC 193-362.
- leu5 gemeenten Roggel en Heythuysen; Leubeekdal; heideveld; braakkakker in bos. AC 192-362.
- leu6 gemeenten Haelen en Heythuysen; Leubeekdal. AC 192-361.
- leu7 Haelen; Leubeekdal; gesleept ruderaal terrein. AC 193-361.
- leu8 gemeenten Haelen en Heythuysen; Leubeekdal. AC 191-361.
- moe1 Weert; Moeselpeel; recente drinkpoel; gesleept vochtige bloemrijke weide; achter schors; in pad-destoel in broekbos; koeienvla; op *Urtica dioica*; geklopt bosrand; gezeefd broekbos. AC 178-360.
- moe2 Weert; Moeselpeel. AC 179-360.
- moo Grathem; Kelpen; De Moost; bosrand en weg-berm; gesleept. AC 184-359.
- tun Weert; Tungalroijse Wallen; mierennest. AC 175/176-357.
- tus Heel en Panheel, Tuspeel, onkruidakker. AC 189-356.

gebruikte symbolen

- # potval
< lichtval of lichtvangst met laken
% malaise val

►EPHEMEROPTERA - haften

A.W.M. Mol

BAETIDAE

Cloeon dipterum: kon2

Commentaar Er is niet systematisch naar haften gezocht De opgave heeft betrekking op toevallig aangetroffen adulten. Het gaat om een zeer algeme-ne soort waarvan de larve in stilstaand water leeft.

►BLATTARIA - kakkerlakken

W.R.B. Heitmans

BLATTELLIDAE

Ectobius sylvestris (boskakkerlak): bgd1(1 nimf),
leu1(1♂), leu2(2♂, 2♀), leu3(2♂), leu4(1♂, 1♀)

►ORTHOPTERA - sprinkhanen en krekels

W.R.B. Heitmans

GRYLLIDAE – krekels

Gryllus campestris (veldkrekkel): bgd1(5♂, 1v.nimf)

TETTIGONOIDEA – sabelsprinkhanen (s.l.)

Conocephalus dorsalis (rietsprinkhaan): leu1(3 nimf)

Tettigonia viridissima (grote groene sabelsprinkhaan): bgd1(3m.nimf, 4v.nimf), leu1(>10 nimf)

Metrioptera brachyptera (heidesabelsprinkhaan): bgd1(2 nimf)

TETRIGIDAE – doornsprinkhanen

Tetrix undulata (gewoon doortje): leu1(1♂, 2♀)

ACRIDIDAE – veldsprinkhanen

Chorthippus brunneus (bruine sprinkhaan): leu1(>10 nimf)

Chorthippus bigutulus (ratelaar): bgd1(5 nimf), leu1(6 nimf)

Myrmeleotettix maculatus (knopspruitje): bgd1(7♂, 5♀, >10 nimf)

Omocestus rufipes (negertje): bgd1(2♂, 3 nimf)

►THYSANOPTERA - tripsen

G. Vierbergen

Tevens bijdragen van B. Aukema

AEOLOTHRIPIDAE

Aeolothrips albicinctus: ban2(1^{ll.v})

Aeolothrips intermedius: kon(4♀, 1^{ll.m})

Aeolothrips tenuicornis: kon(1♀)

THIRIPIDAE

Aptinothrips rufus: kon(5♀), leu(7♀)

Aptinothrips styliifer: leu(15♀)

Chirothrips manicatus: kon(1♀), leu(3♀)

Frankliniella intonsa: kon(2♀)

Iridothrips iridis: kev(5♀, 9♂)

Limothrips cerealium: kon(1♀)

Odontothrips biuncus: kon(11♀)

Odontothrips meliloti: kon(2♀, 1♂)

Thrips fuscipennis: kon(30♀, 3♂), leu(5♀)

Thrips major: kon(13♀, 12♂, 11^{ll.8v.3m}), leu(2♀)

Thrips pillichii: kon(2^{ll.2m})

Thrips sambuci: kon(28♀, 2♂, 2^{ll.v.m})

Thrips tabaci: kon(1♀)

Thrips urticae: ban2(1♀), kon(4♀, 1♂)

Thrips validus: kon(15♀, 1♂, 4^{ll.2v.2m})

Thrips vulgatissimus: kon(2♀)

PHLAEOTHRIPIDAE

Haplothrips cf. *leucanthemi*: kon(1♀)

Haplothrips cf. *porpinquus*: kon(1♀)

Hoplandrothrips bidens: bgd(1♀)

Hoplandrothrips williamsianus: bgd(1♀), kon(1♀)

Phlaeothrips coriaceus: bgd(9♀, 2♂, 2^{ll})

Commentaar Al de gevonden soorten zijn bekend uit Nederland, maar van een aantal soorten zijn voorheen een beperkt aantal vindplaatsen bekend: *Aeolothrips tenuicornis* Bagnall (Zuid-Limburg en Veenendaal; toen geïdentificeerd als *A. clavicornis* Bagnall), *Odontothrips meliloti* Priesner (alleen Limburg; noordelijkste vindplaats: Venlo) en *Haplothrips williamsianus* Priesner (Boxtel en Kesteren). Ondanks het fluviaatiele karakter werd in het 'Koningssteen' met een gevarieerde vegetatie geen unieke tripsenfauna vastgesteld. Vermoedelijk is het gebrek aan beschutte biotopen hier debet aan.

►HETEROPTERA - wantsen

B. Aukema, J. G.M. Cuppen & D.J. Hermes

Het overzicht omvat naast waarnemingen van de auteurs ook gegevens van materiaal verzameld door P. Beuk, Th. Heijerman, A. van Nieuwenhuyzen, C. van de Sande en O. Vorst. De nomenclatuur en volgorde zijn volgens Aukema (1989), daar waar nodig aangepast conform 'The catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region' (B. Aukema & Chr. Rieger eds). De met ^L aangeduide soorten waren tot dusverre nog niet uit de provincie Limburg vermeld.

NEPIDAE

Nepa cinerea: ban2, hun, leu2, moe1

Ranatra linearis: moe1

CORIXIDAE

Micronecta scholtzi: leu2, hag, kon2

Micronecta minutissima: leu2, kon2

Callicorixa praeusta: moe1

Corixa punctata: ban1, hun, kra2, moe1

Hesperocorixa linnaei: ban2

Hesperocorixa sahlbergi: ban2, kra1, kra2

Sigara nigrolineata: kon2

Sigara striata: hun

Sigara lateralis: moe1

NAUCORIDAE

Ilyocoris cimicoides: ban1, ban2, bgd2, kra2, moe1

NOTONECTIDAE

Notonecta glauca: ban1, moe1

Notonecta viridis: moe1

PLEIDAE

Plea minutissima: bgd2, hun, kra2, leu2, moe1, hag

HEBRIDAE

Hebrus pusillus: bgd4, moe1

Hebrus ruficeps: ban1, ban2, bgd2

HYDROMETRIDAE

- Hydrometra gracilenta*: ban1, ban2
Hydrometra stagnorum: ban1, hun, leu2

VELIIDAE

- Velia caprai*: leu2
Microvelia buenoi: ban1, ban2
Microvelia pygmaea: kon2
Microvelia reticulata: ban1, ban2, bgd4, hun

GERRIDAE

- Gerris lacustris*: ban1, hun, leu4
Gerris odontogaster: ban1, ban2, moe1
Gerris thoracicus: kra2, moe1

SALDIDAE

- Saldula fucicola*: leu2
Saldula orthochila: hel2
Saldula pallipes: bgd2
Saldula saltatoria: ban2, bgd1, bgd2, kra1, leu2
Chartoscirta cincta: ban2, kra2
Chartoscirta cocksii: ban2, bgd2

TINGIDAE

- Acalypta parvula*: bgd2
Dictyonota fuliginosa: hey
Kalama tricornis: kon2
Tingis ampliata: kon2
^L *Dictyla humuli*: kon2 in klein aantal van gewone
smeerwortel (*Symphytum officinale* L.) gesleept.
Agramma laetum: bgd1

MICROPHYSIDAE

- Loricula bipunctata*: kra2, kon2
Loricula elegantula: bgd4, leu1, leu2, hey, hag
Loricula pselaphiformis: kra1, hag

MIRIDAE

- Bryocoris pteridis*: leu2, moe2
Deraeocoris lutescens: bgd4
Deraeocoris cordiger: hey
^L *Deraeocoris flavilinea*: kon2 in aantal van mei-
doorn (*Crataegus* sp.) geklopt. Tot de tachtiger
jaren uitsluitend uit Italië bekend, maar sindsdien
van steeds meer vindplaatsen in West-Europa
bekend. In ons land sinds 1985 waargenomen
(Aukema, 1989), aanvankelijk met name in de
grote steden, maar recent steeds vaker in het
buitengebied.
Deraeocoris olivaceus: kon2
Deraeocoris ruber: bgd1, hey, hag
Oncotylus punctipes: kon2
Amblytylus albidus: bgd4
Amblytylus nasutus: bgd1, moo, kev2, leu2, kon2
Phylus melanocephalus: bgd1
Plesiodema pinetella: bgd1
Psallus betuleti: bgd1

- Psallus perrisi*: moo
Psallus variabilis: lei1, hag
Psallus lepidus: kev2, kon2
Phoenicocoris obscurellus: bgd1
Atractotomus mali: kon2
Plagiognathus arbustorum: bgd1
Plagiognathus chrysanthemi: moo, leu2, kon2
Parapsallus vitellinus: bgd1
Chlamydatus pullus: bgd1
Chlamydatus saltitans: hel2, kon2
Chlamydatus evanescens: bgd1
Salicarus roseri: hag, kon2
Sthenarus rotermundi: moo
Asciodema obsoleta: hey
Dicyphus errans: hey
Orthocephalus coriaceus: leu2, kon2
Cyllocoris histrionius: bgd1, kra1
Dryophilocoris flavoquadrimaculatus: moo, kra1
Heterocordylus tibialis: leu2, hey
Orthotylus marginalis: bgd1, hag, kon2
Orthotylus tenellus: kev2, leu2
Orthotylus adenocarpus: hey
Pithanus maerkelii: bgd1, bgd2, leu2, kon2
Lygus pratensis: bgd1, kon2
Liocoris tripustulatus: bgd1, kev2, moe1, hag
Apolygus lucorum: kon2
Lygocoris pabulinus: ban1, bgd1, kev2, moe1, hag
Lygocoris contaminatus: bgd1
Polymerus palustris: kev2
Polymerus nigrita: kev2
Dichrooscytus intermedius: bgd1
Miris striatus: bgd4, kra1
Closterotomus fulvomaculatus: ban1, kra1
Closterotomus norwegicus: kev2, moe1, kon2
Rhabdomiris striatellus: kra1
Adelphocoris lineolatus: moo
Adelphocoris seticornis: kon2
Stenotus binotatus: moo, kev2, kon2
Phytocoris tiliae: kon2
Phytocoris ulmi: kon2
Capsus ater: bgd1, kon2
Capsus wagneri: kev2
Acetropis carinata: bgd1
^L *Acetropis gimmerthalii*: moo, leu2; op beide
vindplaatsen in aantal van gewoon reukgras (*An-
thoxanthum odoratum* L.) gesleept. Na de heront-
dekking sinds 1878 en de vaststelling van de
waardplant tijdens de zomervergadering in
Haamstede in 1989 (Aukema & Hermes, 1990) re-
gelmatig in ons land waargenomen. *Acetropis
gimmerthalii* is inmiddels bekend uit negen pro-

vincies en alleen uit Overijssel, Flevoland en Noord-Holland en van de Waddeneilanden ontbreken nog waarnemingen.

Stenodema calcarata: bgd1

Stenodema laevigata: bgd1, bgd4, moo, hag, kon2

Notostira elongata: bgd1, moo

Megaloceroea recticornis: bgd1, moo, kev2, hag

Trigonotylus caelestialium: bgd4, moo

Leptopterna dolabrata: ban1, bgd1, bgd4, moo, moe1, kon2

Leptopterna ferrugata: bgd1

NABIDAE

Himacerus apterus: bgd1, hel2, hey, hag, kon2

Himacerus mirmicoides: bgd1, moo

Nabis limbatus: kon2

Nabis ericetorum: hel2, hey

Nabis ferus: moo

Nabis rugosus: kon2

ANTHOCORIDAE

Temnostethus pusillus: hag, kon2

Anthocoris limbatus: kon2

Anthocoris nemoralis: kev2, hag, kon2

Anthocoris nemorum: bgd1, moe1

Orius minutus: moe1

Xylocoris cursitans: bgd2, leu2

- ⌞ *Scoloposcelis pulchella*: bgd1 het derde Nederlandse exemplaar werd aangetroffen onder de schors van zomereik (*Quercus robur* L.). *Sc. pulchella* staat bekend als predator van eieren en (jonge) larven van bastkevers (Scolytidae). De vondst is opmerkelijk, omdat eik niet als waardplant bekend is. Eerder werd de soort aangetroffen te 's Graveland en Velp (Aukema, 1991).

REDUVIIDAE

Rhynocoris annulatus: bgd1

ARADIDAE

Aradus cinnamomeus: hey

Aneurus laevis: leu2

PIESMATIDAE

Piesma maculatum: bgd1, hey

BERYTIDAE

Berytinus minor: kon2

Neides tipularius: bgd1

LYGAEIDAE

Nysius thymi: bgd1

Kleidocerys privignis: hag

Kleidocerys resedae: bgd2, moo, kev2, leu1

Cymus melanocephalus: bgd2, kon2

Ischnodemus sabuleti: ban2, kev2

Drymus brunneus: moe2

Drymus ryeii: hey

Gastrodes grossipes: exa

Scolopostethus affinis: bgd1

Scolopostethus thomsoni: kev2

Stygnocoris fuliginus: hel2

Peritrechus geniculatus: bgd1

Trapezonotus arenarius: bgd1

COREIDAE

Gonocerus acuteangulatus: bgd4 twee vrouwtjes geklopt van sporkehout (*Rhamnus frangula* L.).

Tot voor kort werd aangenomen dat deze aan besdragende gewassen gebonden soort uit Nederland verdwenen was, omdat de laatste waarneming uit 1951 dateerde (Aukema, 1989). In 1998 werd zij echter weer waargenomen op de St.-Pietersberg, te Vlodrop en in het Meinweggebied. Van buiten de provincie Limburg werd zij alleen vermeld uit de omgeving van Arnhem van voor 1878 (Aukema, 1989).

Coreus marginatus: bgd1, hey

Bathysolen nubilus: kon2

RHOPALIDAE

Corizus hyoscyami: bgd1

Rhopalus tigrinus: leu2

Rhopalus parumpunctatus: bgd1, moo, hel2, leu2

Rhopalus subrufus: bgd1 leu2

Myrmus miriformis: bgd1, leu2

Stictopleurus punctatonevrosus: bgd1

CYDNIDAE

Tritomegas bicolor: hey

PENTATOMIDAE

Podops inuncta: kon2

Aelia acuminata: bgd1

Palomena prasina: ban1, bgd4, hey

Dolycoris baccarum: bgd1

Piezodorus lituratus: leu2, hey

Eurydema oleraceum: bgd1, hey

Picromerus bidens: hey

Commentaar Uit de provincie Limburg waren tot dusverre 510 van de in totaal 604 soorten Nederlandse wantsen bekend (Aukema, 1989 en aanvullende vondsten). Tijdens deze zomerbijeenkomst werden 152 soorten wantsen gevangen of waargenomen, waarvan er vier nieuw zijn voor de provincie Limburg: *Dictyla humuli*, *Deraeocoris flavilinea*, *Aceotropis gimmerthalii* en *Scoloposcelis pulchella*. *Gonocerus acuteangulatus* is de enige aangetroffen soort waarvan de huidige verspreiding tot de provincie Limburg beperkt lijkt.

Gemiddeld werden er tijdens de tien voorafgaande zomerbijeenkomsten 92 soorten waargenomen en het totaal aantal soorten was nooit hoger dan 116

(Winterswijk in 1993). De soortenrijkdom van het bezochte gebied is dan ook opmerkelijk te noemen!

Literatuur

- Aukema, B., 1989. Annotated checklist of Hemiptera-Heteroptera of The Netherlands. – Tijdschrift voor Entomologie 132: 1-104.
 Aukema, B., 1991. Scoloposcelis pulchella in Nederland en België (Heteroptera: Anthracoridae). – Ent. Ber., Amst. 51: 96-97.
 Aukema, B. & D. J. Hermes, 1990. Nieuwe vondsten van Acetropis gimmerthalii in Nederland (Heteroptera: Miridae, Mirinae). – Ent. Ber., Amst. 50: 7-10.

►MACROLEPIDOPTERA - grote vlinders

J.H. Kuchlein & G.F. Wilmink

De gegevens hebben uitsluitend betrekking op adulten. De getallen achter de vindplaatscoderingen geven de waargenomen aantallen weer. Volgorde en nomenclatuur van de soorten volgens de naamlijst van Kuchlein & De Vos (1999). De meeste gegevens danken we aan de malaiseval van C.J. Zwakhals. L.E.J. Bot heeft het merendeel van deze malaisevalvangsten op naam gebracht.

SESIIDAE

Sesia apiformis: kon(1)

LYCAENIDAE

Polyommatus icarus: leu(1)

NYMPHALIDAE

Pararge aegeria: ban2(1)

Vanessa atalanta: ban2(1)

GEOMETRIDAE

Cepphis advenaria: kra1%(1)

Cabera pusaria: kra1%(1)

Campaea margaritata: hun<(2)

Cyclophora punctaria: leu(1)

Idaea seriata: hun(1)

Xanthoroe montanata: ban2(1), kra1%(1)

Camptogramma bilineata: ban2(1), leu(2)

Chloroclysta truncata: kra1%(1)

Eupithecia vulgata: kra1%(1)

Eupithecia subfuscata: kra1%(1)

NOCTUIDAE

Herminia grisealis: kra1%(1)

Hypena proboscidalis: kra1%(1)

Autographa gamma: kra1%(1)

Abrostola triplasia: kra1%(2)

Protodeltote pygarga: kra1%(1)

Deltote bankiana: ban2(1), hun(1), kra1%(2)

Elaphria venustula: kra1%(1)

Dypterygia scabriuscula: kra1%(1)

Phlogophora meticulosa: kra1%(1)

Apamea remissa: kra1%(2)

Apamea sordens: kra1%(1)

Oligia latruncula: kra1%(1)

Oligia fasciuncula: hun<(2)

Lacanobia thalassina: kra1%(1)

Noctua pronuba: kra1%(1)

Xestia c-nigrum: kra1%(1)

Commentaar De resultaten waren bedroevend slecht, vooral als gevolg van de ongunstige weersomstandigheden. Er komen geen soorten op het lijstje voor die in aanmerking komen voor speciale vermelding.

Literatuur

- Kuchlein, J. H. & R. de Vos, 1999. Geannoteerde Naamlijst van de Nederlandse Vlinders: 1-302. – Backhuys Publishers, Leiden.

►MICROLEPIDOPTERA - kleine vlinders

J.H. Kuchlein

De gegevens hebben betrekking op adulten, tenzij anders wordt vermeld. De getallen achter de vindplaatscoderingen geven de waargenomen aantallen weer. De volgorde van de soorten en de nomenclatuur zijn volgens Kuchlein & De Vos (1999). Behalve door de auteur werden micro's verzameld door P.H. van Doesburg en met behulp van de malaiseval van C.J. Zwakhals.

NEPTICULIDAE

Stigmella hybnerella: kon1(2 mijnen op *Crataegus monogyna*)

Stigmella splendidissima: leu(2 mijnen op *Rubus spec.*)

Stigmella perpygmaeella: kon1(3 mijnen op *Crataegus monogyna*)

Stigmella ruficapitella: leu(5 mijnen op *Quercus robur*)

ADELIDAE

Nemophora degeerella: leu(5)

TISCHERIIDAE

Tischeria ekebladella: leu(1), kra1%(1)

TINEIDAE

Triaxomera parasitella: kra1%(1)

GRACILLARIIDAE

Parornix devoniella: leu(1 mijn op *Corylus avellana*)

Phyllonorycter harrisella: leu(1 + 1 mijn op *Quercus robur*)

Phyllonorycter quercifoliella: leu(1 mijn op *Quercus robur*)

Phyllonorycter oxyacanthae: kon1(1 mijn op *Crataegus monogyna*)

Phyllonorycter sorbi: leu(1)

Phyllocnistis unipunctella: leu(mijnen op *Populus nigra*)

YPONOMEUTIDAE

Yponomeuta padella: kon1(spinselnesten op *Prunus spinosa* en *Crataegus monogyna*)

Argyresthia retinella: leu(1)

Argyresthia conjugella: hun(1)

GLYPHIPTERIGIDAE

Glyphipterix simpliciella: kra1%(1)

OECOPHORIDAE

Hofmannophila pseudospretella: hun(1)

COLEOPHORIDAE

Coleophora flavipennella: leu(2 zakken op *Quercus robur*)

Coleophora coracipennella of *prunifoliae*: kon1(1 zak op *Prunus spinosa*; beide soorten als rups niet te onderscheiden)

Coleophora spinella: kon1(1 zak op *Crataegus monogyna*)

Coleophora hemerobiella: kon1(1 zak op *Crataegus monogyna*)

Coleophora currucipennella: leu(1 zak op *Quercus robur*)

GELECHIIDAE

Bryotropha terrella: leu(1)

TORTRICIDAE

Tortrix viridana: leu(1), kra1%(2)

Cnephasia incertana: kra1%(1)

Pandemis cerasana: kra1%(1)

Clepsis consimilana: hun<(2)

Hedya nubiferana: kon1(3), kra1%(1)

Argyroplote lacunana: hun(1), kra1%(1)

Olethreutes arcuella: kra1%(1)

Epinotia tedella: leu(1)

Gypsonoma dealbana: leu(1)

Epiblema uddmanniana: kra1%(7)

Cydia nigricana: kra1%(1)

CHOREUTIDAE

Anthophila fabriciana: leu(4)

PYRALIDAE

Chrysoteuchia culmella: hun<(1)

Crambus lathoniellus: hun(1), leu(1)

Scoparia ambigualis: leu(1), kra1%(1)

Commentaar Evenals bij de vorige zomerbijeenkomst heeft het ongunstige weer onze activiteiten ernstig belemmerd. Meenden we toen, dat met 38 waargenomen soorten microlepidoptera een bijna niet te evenaren dieptepunt was bereikt, thans hebben we –met 39 soorten– het nauwelijks beter gedaan. Slechts over de vondst van een zak van *Coleophora currucipennella* valt iets op te merken. Deze soort is in ons land in de tweede helft van de vorige eeuw nauwelijks meer gevonden, maar kwam vroeger veel meer voor. Snellen (1882) noemt *C. curruci-*

pennella "zeer verbreid en niet bijzonder zeldzaam."

Literatuur

Kuchlein, J. H. & R. de Vos, 1999. Geannoteerde Naamlijst van de Nederlandse Vlinders: 1-302. Backhuys, Leiden.

Snellen, P. C. T., 1882. De Vlinders van Nederland. Microlepidoptera, systematisch beschreven: I-XIII, 1-1197. Brill, Leiden.

►TRICHOPTERA – kokerjuffers

A.W.M. Mol

LEPTOCERIDAE

Mystacides longicornis: kon2

LIMNEPHILIDAE

Glyptotaelius pellucidus: kra1%

Commentaar Er is niet systematisch naar kokerjuffers gezocht. Beide opgaven hebben betrekking op toevallig aangetroffen adulten. Het gaat om twee algemene soorten waarvan de larven in stilstaand water leven.

►DIPTERA - vliegen en muggen

J. Huijbregts & P.L.Th. Beuk

STRATIOMYIDAE

Oxycera rara: heg2

EMPIDIDAE

Empis tessellata: kra1

Hilara canescens: leu3, leu4

Hilara fuscipes: leu3

Hilara litorea: leu3, kra1

Hilara manicata: leu4

Hilara monedula: leu3, kra1

Hilara nigrina: leu3

Hilara obscura: kra1

Hilara sturmii: leu3

Chelipoda vocatoria: kra1

Phyllodromia melanocephala: kra1

TANYPEZIDAE

Tanypeza longimana: kra1

LAUXANIIDAE

Homoneura subnotata: kra1

Calliopum aeneum: kra1

Calliopum simillimum: kra1

Lyciella decipiens: kra1

Lyciella rorida: kra1

Minettia longipennis: leu3, kra1

Peplomyza litura: kra1

Tricholauxania praeusta: leu3, kra1

SCATHOPHAGIDAE

Scathophaga furcata: ban2#, kon11#

Scathophaga lutaria: kon11#

Scathophaga stercoraria: ban2#, kon1#, kon11#

MUSCIDAE

- Hydrotaea ignava*: ban1#
Polietes lardaria: kon11#
Polietes meridionalis: kon11#

CALLIPHORIDAE

- Calliphora vicina*: ban1#, kon1#, kon11#
Calliphora vomitoria: ban1#, kon11#
Cynomya mortuorum: kon1#, kon11#
Lucilia ampullacea: ban1#, kon11#
Lucilia caesar: ban1#, kon1#, kon11#
Lucilia illustris: ban1#, ban2#, kon1#, kon11#
Lucilia sericata: ban2#, kon1#

SARCOPHAGIDAE

- Sarcophaga carnaria*: ban2#, kon11#
Parasarcophaga caerulescens: ban1#, kon11#
Parasarcophaga similis: ban2#, kon1#

►HYMENOPTERA SYMPHYTA - bladwespen

A.W.M. Mol

ARGIDAE

- Arge enodis*: kon2(1♀)

TENTHREDINIDAE

- Strongylogaster lineata*: leu3(1♀)
Birka cinereipes: leu3(1♀)
Selandria serva: kra1%(1♀)
Dolerus sanguinicollis: leu3(1♂, 1♀), kra1%(1♂)
Tenthredopsis scutellaris: leu3(1♂), kra1%(1♂)
Tenthredopsis litterata: kra1%(1♂)
Rhogogaster chlorosoma: kon2(1♂)
Rhogogaster viridis: kon2(1♀)
Tenthredo brevicornis: kon2(3♂, 4♀)
Tenthredo ferruginea: leu3(1♀)
Tenthredo mesomela: kon2(1♂)
Tenthredo solitaria: kon2(1♂)
Tenthredo zonula: leu3(1♂, 1♀)
Macrophya annulata: kon2(1♂)
Macrophya montana: kon2(2♀), leu3(1♂)
Taxonus agrorum: kra1%(1♂), kra1%(3♂)
Eutomostethus ephippium: leu3(1♀)
Halidamia affinis: kra1%(1♀)
Caliroa annulipes: kra1%(1♂)
Metallus pumilus: kra1%(2♂)
Profenusa pygmaea: kra1%(1♀)
Nematinus willigkiae: kon2(1♀)

Commentaar Alle aangetroffen bladwespen zijn min of meer algemeen in Nederland. *Tenthredo solitaria* en *Macrophya montana* zijn het meest kenmerkend voor het rivierengebied, de overige soorten komen veel meer verspreid voor. Vanwege het natte weer kon vrijwel niet worden gesleept. Daarom hebben de meeste opgaven betrekking op zichtvang-

sten. Dat verklaart het relatief grote aandeel aan grote bloembezoekende soorten in de lijst.

►HYMENOPTERA ACULEATA p.p. - angeldragers: bijen en wespen

J. Smit & H. Nieuwenhuysen

CHRYSIDIDAE - goudwespen

- Omalus auratus*: leu4(1♀)
Chrysis ignata: kra1%

TIPHIIDAE - keverdoders

- Methocha ichneumonides*: tun(1♀)
Tiphia minuta: kra1%(1♀). Niet zo algemeen.
Tiphia villosa: tun(1♀)

POMPILIDAE - spinnendoders

- Caliadurgus fasciatellus*: kon2(1♀), kra1%(1♂)
Anoplius viaticus: bgd1(1♀), tun(1♀)
Evagetus dubius: bgd1(1♀)
Pompilus cinereus: bgd1(2♂, 2♀)

VESPIDAE - plooi vleugelwespen

- Ancistrocerus gazella*: kra1%(1♀)
Ancistrocerus trifasciatus: kon2(1♀), kra1%(2♀)
Symmorphus bifasciatus: kra1%(1♀)

SPHECIDAE - graafwespen

- Crabro scutellatus*: bgd1(1♂), leu4(1♀)
Crossocerus cetratus: kra1%(1♀)
Crossocerus exiguus: bgd1(1♀)
Crossocerus varus: bgd1(1♂)
Crossocerus wesmaeli: bgd1(1♀, 1♂), kra1%(3♀, 1♂)
Oxybelus bipunctatus: bgd1(1♂)
Miscophus ater: bgd1(1♂)
Trypoxylon attenuatum: kra1%(2♀, 3♂)
Nysson spinosus: kon2(1♀)
Passaloecus corniger: 1kra1%(1♂)
Ammophila sabulosa: bgd1(1♂, 1♀), tun(1♀)

APIDAE - bijen

- Hylaeus confusus*: kon1(1♂), kon2(1♂)
Hylaeus gibbus: kon2(2♀)
Lasioglossum lativentre: kon1(1♀). Een zeldzame soort, slechts twee waarnemingen na 1980.
Lasioglossum leucozonium: kon1(4♀), kon2(3♀)
Lasioglossum morio: kon2(1♀)
Lasioglossum sexnotatum: kra1%(1♀)
Lasioglossum villosulum: kon2(1♀)
Lasioglossum zonulum: kon2(1♀), kra1%(1♀)
Sphecodes pellucidus: kon1(1♀)
Andrena bicolor: kon1(1♂)
Andrena carantonica: kon2(1♀)
Andrena chrysosceles: kon1(1♀)
Andrena fucata: tun(1♂)
Andrena hattorfiana: kon2(1♀)
Andrena humilis: kon1(1♀)

Andrena labialis: kon2(1♀)
Andrena nigroaenea: kon1(3♀), kon2(1♀)
Andrena pilipes: kon1(1♀), kon2(1♀)
Andrena proxima: kon2(1♀)
Andrena semilaevis: kon1(1♀)
Andrena wilkella: kon1(1♂)
Bombus bohemicus: tun(1♀)
Bombus hortorum: kon2(1♂)
Bombus hypnorum: kon2(1♂)
Bombus jonellus: kon2(1♂)
Bombus pascuorum: kon1(1w)
Bombus pratorum: kon2(2♂)
Bombus terrestris: kon2(1w)
Psithyrus sylvestris: tun(1♂)
Nomada fabriciana: kon2(1♀)
Nomada marshamella: kon2(1♂)

Commentaar Koningsteen is een voor bijen zeer geschikt natuurgebied. Veel vangsten, ondanks het niet-optimale weer.

HYMENOPTERA ACULEATA p.p. - angeldragers: mieren

P. Boer & G. Vierbergen

Met medewerking van J. Huijbregts & J. Krikken

FORMICIDAE - mieren

Ponera coarctata: leu5(1w)
Myrmica rugulosa: kon1#(1w)
Myrmica scabrinodis: ban2#(2♀, 22w), kon1#(1w)
Myrmica sabuleti: leu3(3w), tun(♀, w's)
Myrmica rubra: ban1#(8w), ban2(nest),
 ban2#(37w), heg(nest), kon1#(1w),
 kon11#(35w), leu(nest), leu3(nest), leu5(nest)
Myrmica ruginodis: ban1#(16w), leu3(nest),
 leu6(nest), tun(7w)
Myrmica schencki: leu5(nest), leu8(nest)
Leptothorax unifasciatus: leu(1w)
Leptothorax nylanderi: ban1#(2w), leu3(nest),
 tun(nesten)
Tetramorium caespitum: leu5(nest), leu6(nest)
Tapinoma ambiguum: leu8(1w)
Tapinoma erraticum: leu(2w)
Lasius alienus: kon11#(1w)
Lasius niger: ban2(nest), heg(nest), kon1#(29w),
 leu(1w), leu3(nest), leu5(nest), leu6(nest)
Lasius platythorax: ban2(nest), heg(nest),
 leu3(nest), leu5(nest), leu6(nest), leu8(nest)
Lasius fuliginosus: leu(2w), leu3(nest), leu5(nest
 met ♂♂ & ♀♀), leu6(nest)
Formica fusca: ban2(nest), leu3(nest), leu6(nest),
 leu8(nest, ♀), tun(nest)
Formica cunicularia: leu5(nest)

Formica rufibarbis: leu5(nest), tun(nest)
Formica pratensis: tun(> 10 nesten)
Formica rufa: leu6(nest)
Formica polyctena: leu(nest)
Formica sanguinea: leu5(nest), leu8(nest),
 tun(nest)

Commentaar Opmerkelijk is de waarneming van *Ponera coarctata*. Het is een soort die weinig opvalt doordat de mieren in zeer kleine kolonies leven en een beperkte actieradius hebben. *P. coarctata* wordt beschouwd als zeldzaam.

In 1997 bevond zich langs de Tengelroische Beek nog een redelijke, doch reeds kwijnende populatie van *Tapinoma ambiguum*. De mierenwerkgroep heeft toen de beheerder van het terrein (Staatsbos-beheer) geadviseerd om het vergraste heideveldje op zeer kleine schaal te plaggen. Helaas is dit advies niet opgevolgd en heeft de vergrassing zich verder voortgezet. Met moeite konden drie *T. ambiguum* werksters worden waargenomen. Daarnaast is ook de aanwezigheid van *Leptothorax unifasciatus* (Latreille) en *T. erraticum* in het Leudal het vermelden waard. De soorten werden langs een onverharde weg op de gewone brem gevonden. Volgens Van Boven & Mabelis (1986) is *L. unifasciatus* nog niet buiten Zuid-Limburg gevonden. De waarneming van *Lasius alienus* is tot nu toe de noordelijkst bekende vindplaats van Nederland (verg. Boer, 1999).

Literatuur

Boer, P., 1999. Aanvullingen op en vraagtekens bij de Nederlandse mierenfauna (Hymenoptera: Formicidae). – Ent. Ber., Ams. 59: 141-144.
 Boven, J. K. A. van & A. A. Mabelis, 1986. De mierenfauna van de Benelux (Hymenoptera: Formicidae). – Wet. Meded. KNNV 173: 1-64.

►COLEOPTERA - kevers

J.G.M. Cuppen, O. Vorst, Th. Heijerman, J. Huijbregts, C. van de Sande, S.C. Langeveld & J. Krikken

Met een kleine bijdrage van P. Boer.

De volgorde van de families en de soorten is zo veel mogelijk gebaseerd op Brakman (1966), de naamgeving op Lucht (1987), Lohse & Lucht (1989, 1992), Drost et al. (1992), Beenen & Winkelman (1993) en Heijerman (1993).

Door Brakman (1966) worden 3830 soorten kevers uit Nederland gemeld, waarvan 3156 soorten (± 82%) uit Limburg. De onderstaande lijst vermeldt 760 taxa (± 20% van de Nederlandse soorten), waarvan 42 soorten door Brakman (1966) niet voor Limburg genoemd worden (taxa, waarvan de determinatie niet zeker is (cf of sp. in de lijst) zijn hierbij niet beschouwd. Deze nieuwe soorten worden in de lijst

voorafgegaan door een L of door een cijfer. De cijfers verwijzen naar latere publikaties waarin de soorten uit Limburg worden gemeld, of naar persoonlijke waarnemingen: 1: Vorst, 1992; 2: Cuppen, 1993; 3: Cuppen, 1986; 4: Van Berge Henegouwen, 1986; 5: Cuppen & Dettner, 1987; 6: Mulwijk & Heijerman, 1991; 7: Vorst & Huijbregts, 1998; 8: Vorst, 1995; 9: Cuppen & Van Maanen, 1999; 10: Turin et al., 1977; 11: Van Stuijvenberg, 1997; 12: Huijbregts, 1982; 13: Van Berge Henegouwen, 1982; 14: Sterrenburg, 1996; 15: Vorst et al., 1992; 16: Schilthuizen & Valenduuk, 1998; 17: Berger & Poot, 1970; 99: persoonlijke waarnemingen O. Vorst, J. Cuppen of Th. Heijerman. De met een ^L gemerkte soorten zijn, voor zover bekend, nog niet eerder in de provincie Limburg verzameld; de met een 99 gemerkte soorten zijn na 1966 in Limburg verzameld, maar nog niet gepubliceerd. Het totaal aantal 'niet gepubliceerde' en 'nieuwe' soorten voor de provincie bedraagt 17, waarvan 6, voor zover bekend, nog niet eerder in Limburg waren verzameld. Het zeer geringe aantal nieuwe soorten duidt er op dat de provincie Limburg van oudsher reeds goed onderzocht is. Bij enkele soorten staat een deel van de vindplaatsen tussen haakjes: de determinatie van deze soort van die vindplaats is dan niet geheel zeker.

CARABIDAE - loopkevers

- Carabus problematicus*: leu5
Leistus ferrugineus: bgd2
Nebria brevicollis: bgd2, kon11#, kra2
Nebria salina: ban2#
Notiophilus substriatus: kon2
Notiophilus rufipes: tun
Notiophilus biguttatus: kon11#, leu2
Elaphrus cupreus: ban2, kra1, leu2
Loricera pilicornis: ban2#, kra2
Clivina fossor: kra2
Clivina collaris: kra2, leu2
Dyschirius thoracicus: leu2
Dyschirius aeneus: ban2, kra2
¹⁰ *Dyschirius luedersi*: ban2, kra2
Dyschirius angustatus: bgd3
Dyschirius globosus: ban2, bgd3, leu2
Omophron limbatus: bgd2
Asaphidion flavipes: kon11#
⁶ *Asaphidion curtum*: leu2. Enkele exemplaren gespoeld van de Leubeek-oever bij de Litsberg.
Bembidion lampros: leu2
Bembidion properans: bgd3, kon2, kra2
Bembidion dentellum: kra2
Bembidion obliquum: ban2, kra2

- Bembidion semipunctatum*: leu2
Bembidion tetracolum: kra2
Bembidion quadrimaculatum: leu4
Bembidion doris: ban2, leu2
Bembidion articulatum: kra2, leu2
Bembidion biguttatum: kra2
Bembidion mannerheimii: kra2
Trechus obtusus: hey
Badister sodalis: leu2
Badister dilatatus: kra2
¹⁰ *Badister collaris*: ban2. Diverse exemplaren op ondergelopen pad door ven tussen *Juncus effusus*. Slechts zeer weinig waarnemingen bekend uit Nederland (Turin et al., 1977).
Harpalus rufipes: ban2#, kon11#, leu3
Harpalus rufipalpis: bgd2
Harpalus autumnalis: bgd1
Harpalus tardus: bgd3
Stenolophus teutonius: kra2
Stenolophus mixtus: ban2
Acupalpus parvulus: ban2
Acupalpus dubius: ban2
Anisodactylus binotatus: ban2#, kra2
Amara kulti: ban2#. Vrij zeldzame soort die door Turin et al. (1977) niet voor Limburg wordt opgegeven, maar wel door Brakman (1966) en later ook door Turin (1982).
Amara similata: kon2, leu3
Amara communis: kon2
Amara lunicollis: ban2#
Amara aenea: bgd3, kon2
Amara familiaris: bgd3
Amara aulica: kon2
Poecilus lepidus: leu2
Poecilus cupreus: kon1#
Poecilus versicolor: ban2#, kon1#
Pterostichus vernalis: ban2#, kon1#
Pterostichus oblongopunctatus: ban1#, bgd2, leu5
Pterostichus niger: ban2#
Pterostichus melanarius: ban2#, kon1#, kon11#
Pterostichus nigrita: kra2
⁹⁹ *Pterostichus rhaeticus*: kra2
Pterostichus anthracinus: kra2
Pterostichus minor: ban2, leu2
Pterostichus strenuus: kon11#, kra2, leu2
Pterostichus diligens: ban2
Abax parallelepipedus: leu5
Calathus fuscipes: ban2#
Calathus erratus: bgd2
Agonum viridicupreum: ban2#
Agonum muelleri: kon2, kra2
Agonum versutum: ban2, kra2, leu2

Agonum afrum: kra2. Bij Brakman (1966) als *Agonum moestum* vermeld.

Agonum micans: kon11#, kra2

Agonum gracile: ban2

Agonum fuliginosum: ban2

Agonum thoreyi: ban2

Limodromus assimilis: kon11#

Paranchus albipes: leu2

Oxypselaphus obscurus: ban2, kra2, leu2

Platynus dorsalis: kon1#, kon11#

Lebia chlorocephala: hey

Paradromius linearis: bgd1, kra2

Calodromius spilatus: bgd2

Syntomus truncatellus: bgd3

Syntomus foveatus: bgd1, bgd3

HYGROBIIDAE

Hygrobia hermanni: moe1

HALIPLIDAE - watertreders

Peltodytes caesus: kra2

Halipus lineatocollis: ban1, hun, kra2

Halipus ruficollis: kra1, kra2, moe1

Halipus heydeni: hun, kra1

Halipus fluviatilis: hun

Halipus wehnckeii: moe1

Halipus immaculatus: hun, moe1

NOTERIDAE

Noterus crassicornis: ban1, ban2, hun

Noterus clavicornis: hun, kra2, moe1

DYTISCIDAE - waterroofkevers

Laccophilus ponticus: hun. Een zeldzame soort van vennen in Zuid-Nederland (bv Beegderheide). Het exemplaar uit de Uffelsche Beek moet als een toevalstreffer beschouwd worden.

Laccophilus minutus: ban1, hun, kra2, moe1

Laccophilus hyalinus: hun

Hyphydrus ovatus: ban1

Hydroglyphus pusillus: ban1, moe1

Hygrotus impressopunctatus: ban1, ban2, kra2, moe1

Hygrotus confluens: moe1

Hygrotus versicolor: hun

Hygrotus inaequalis: ban1, ban2, hun, kev1, kra1, kra2, moe1

Hygrotus decoratus: ban1, ban2, kra1, kra2, moe1

Suphrodytes dorsalis: kra1

Hydroporus angustatus: ban2, kra1, kra2

⁹ *Hydroporus neglectus*: ban1, kra1, leu2. Vrij algemene soort van zure vennen, veenputten en bossloten in de Pleistocene gebieden en de duinen.

Hydroporus tristis: ban1, ban2, kra2, leu2

Hydroporus gyllenhalii: kra1

Hydroporus palustris: ban1, hun, kra2, moe1

Hydroporus incognitus: ban2, kra2

Hydroporus striola: ban2, kra1, kra2, moe1

Hydroporus erythrocephalus: ban2

Hydroporus planus: ban1, ban2, hun, kra1, kra2, leu2, moe1

Hydroporus pubescens: ban2, kra2

Hydroporus nigrita: kra1, leu2

Hydroporus melanarius: ban2

Hydroporus memnonius: kra1, kra2, leu2

⁵ *Laccornis oblongus*: kra1. Diverse exx. in een verlandende sloot en zelfs in een met *Callitriche* begroeid karrenspoor in De Krang.

Graptodytes pictus: hun

Agabus bipustulatus: ban1, ban2, hun, kra1, kra2, leu2, moe1

Agabus striolatus: kra1. In een verlandende sloot, de typische habitat, in De Krang werden diverse exemplaren met zachte dekschilden verzameld.

Agabus sturmii: ban1, ban2, moe1

Agabus uliginosus: ban1, ban2, kra1, kra2

Agabus nebulosus: moe1. Grote, zich voortplantende populatie in een recente drinkpoel; beperkt tot een deel van de poel met een zandige bodem zonder detritus.

Agabus unguicularis: ban1, ban2

Agabus labiatus: kra2

Copelatus haemorrhoidalis: ban2, kra2

Ilybius ater: hun, kra1, kra2

Ilybius fuliginosus: ban1, ban2

Ilybius quadriguttatus: hun, kra1

Ilybius guttiger: kra1, moe1

Nartus grapii: ban1, ban2

Rhantus suturalis: hun, kra2, leu2, moe1

⁹ *Rhantus frontalis*: kra2. Algemeen in het westen en noorden van Nederland, maar zeldzaam in het oosten en zuiden. 1♀ in een recente drinkpoel.

Rhantus exoletus: ban1, hun, moe1

Colymbetes fuscus: ban1, kra2, moe1

Hydaticus seminiger: ban2, kra1, kra2

Graphoderus cf. cinereus: ban2, moe1. Uitsluitend larven.

Acilius canaliculatus: ban2, kra2, leu2

Dytiscus marginalis: kra2

Dytiscus circumflexus: moe1

GYRINIDAE (schrijvertjes)

Gyrinus substriatus: moe1

HYDRAENIDAE

² *Hydraena palustris*: ban2, kra1, kra2

² *Hydraena britteni*: kra1, leu2

² *Hydraena assimilis*: kra1, kra2. De verspreiding van deze soort in Nederland is beperkt tot Limburg en het zuidelijkste puntje van Gelderland

(Cuppen, 1993). Enkele exemplaren in een verland-
de sloot in moerasbos van De Krang, daarnaast
gezeefd uit drooggevalle greppel.

Hydraena testacea: kra2

Ochthebius bicolon: leu2. In Nederland voorna-
melijk bewoner van oevers van 'natuurlijke' be-
ken, zoals dit gedeelte van de Leubeek.

Ochthebius minimus: ban1, kra1, kra2, leu2

HELOPHORIDAE

Helophorus aequalis: ban1, ban2, hun, kra1,
kra2, leu2, moe1

Helophorus brevipalpis: ban1, kra1, leu2, moe1

⁹ *Helophorus obscurus*: ban1, ban2, hun, kra1,
kra2, leu2

Helophorus minutus: ban1, ban2, hun, kra2, leu2,
moe1

Helophorus griseus: ban1, moe1

Helophorus strigifrons: kra1, kra2

HYDROCHIDAE

Hydrochus carinatus: ban1, ban2, kra1, kra2

Hydrochus brevis: ban1, ban2, kra1

⁹⁹ *Hydrochus megaphallus*: kra1. 1♂ en 3♀ teza-
men met talrijke *H. brevis* in een verlandende
sloot in moerasbos van De Krang. Daarnaast 6♂♂
en 3♀♀ in een karrenspoor grenzend aan deze
sloot. Vrij zeldzame soort die recent door Van
Berge Henegouwen (1988) op basis van Neder-
lands materiaal beschreven is.

Hydrochus angustatus: kra1, kra2

HYDROPHILIDAE - spinnende watertorren

Coelostoma orbiculare: ban1, ban2, kra2, moe1

Sphaeridium bipustulatum: kon1, moe1

Sphaeridium scarabaeoides: moe1

Sphaeridium lunatum: kon1#, moe1

Cercyon impressus: kon1, kon1#, moe1

Cercyon haemorrhoidalis: kon1

Cercyon melanocephalus: ban2#, kon1, kon1#,
kon11#, moe1

Cercyon marinus: ban2, kra2, moe1

Cercyon lateralis: ban1#, kon1#, kon11#

Cercyon pygmaeus: kon1

Cercyon quisquilius: kon1

Cercyon convexiusculus: ban2, hun, kra1, kra2,
leu2, moe1

¹² *Cercyon sternalis*: ban1, ban2, kra1, leu2

Megasternum obscurum: leu2

Cryptopleurum minutum: kon1, moe1

⁹⁹ *Cryptopleurum crenatum*: kon1

Hydrobius fuscipes: ban1, ban2, hun, kra1, kra2,
leu2, moe1

Anacaena globulus: ban1, kra1, leu2, moe1

Anacaena limbata: hun, kra1, kra2, leu2, moe1

⁴ *Anacaena lutescens*: ban1, ban2, hun, kra1, kra2,
leu2, moe1

Anacaena bipustulata: hun, leu2. In het zuiden
van Nederland vooral langs de oevers van grote-
re beken en de uiterwaarden van de Maas.

¹³ *Laccobius minutus*: hun, moe1

Laccobius bipunctatus: hun, moe1

Helochares lividus: kra2, moe1

³ *Helochares punctatus*: ban1, ban2, hun, kra2, moe1

Enochrus quadripunctatus: ban1, ban2, hun, kra2

Enochrus affinis: ban1, ban2, kra2, moe1

Enochrus coarctatus: ban2, hun, kra2, moe1

Cymbiodyta marginella: ban1, ban2, hun, kra1,
kra2, moe1

Chaetarthria seminulum: leu2

Hydrochara caraboides: kra2, moe1

SILPHIDAE - aaskevers

Necrophorus humator: kon1#

Necrophorus vespilloides: ban1#, ban2#,
kon11#, kra2

Necrophorus vespillo: ban1#, ban2#, kon1#,
kon11#

Thanatophilus sinuatus: ban2#, kon1#

Oeceoptoma thoracica: ban1#

Silpha tristis: ban2#, kon1#

CHOLEVIDAE

Ptomaphagus subvillosus: kon1#

Ptomaphagus sericatus: kon1#, kon11#. Naast

P. sericatus wordt soms *P. medius* onderschei-
den (Schilthuizen, 1989; Schilthuizen & Vallen-
duuk, 1998), echter niet door Zwick (1989). Hier
wordt het brede soortconcept gevolgd; de door
Brakman (1966) voor Limburg opgegeven *P. me-
dius* betreft dus dezelfde soort.

Nargus velox: ban1#

Sciodrepoides watsoni: ban1#, kon1#, kon11#,
kra2

Sciodrepoides fumatus: ban1#

Catops subfuscus: ban1#

Catops coracinus: ban1#

Catops morio: ban2#, kon1#

Catops fuliginosus: ban1#

LEIODIDAE

Anisotoma humeralis: bgd2, leu4, moe1

Anisotoma axillaris: bgd2

Agathidium nigripenne: kev1

Agathidium seminulum: bgd2, kra2

Agathidium convexum: leu4

CLAMBIDAE

Clambus minutus: leu2

SCYDMAENIDAE

Cephennium thoracicum: kra2, leu2

Neuraphes elongatulus: leu2
Stenichnus scutellaris: ban1#, bgd3, leu2
Stenichnus collaris: leu2
Euconnus denticornis: leu2. Zeer zeldzame soort uit het ZO van Nederland (Vorst, 1997). Eén ex. gezeefd uit *Carex*-moeras met veel *Myrica gale*.
Euconnus hirticollis: ban2, leu2, moe1

CORYLOPHIDAE

Orthoperus nigrescens: leu2
Orthoperus sp.: moe1

PTILIIDAE

Ptenidium intermedium: moe1
Ptenidium fuscicorne: leu2, moe1
Ptenidium nitidum: ban2#, leu2
Ptiliolum fuscum: kra2
Ptinella aptera: kra2
⁹⁹ *Ptinella errabunda*: kra2. In 1993 door Vorst voor het eerst gemeld uit Nederland uit molmzeefsel van holle *Fagus* op landgoed Amelisweerd. De uit Nieuw-Zeeland afkomstige soort is inmiddels verbreid en ingeburgerd.
Pteryx suturalis: moe1
Acrotrichis atomaria: kra2, leu2, moe1
⁹⁹ *Acrotrichis sitkaensis*: leu2, moe1. Als *A. fratercula* door Jansen & Van Heijnsbergen (1986) uit de omgeving van Naarden van oevers van plassen voor het eerst gemeld uit Nederland. Algemeen
Acrotrichis fascicularis: kra2
⁹⁹ *Acrotrichis henrici*: kra2. De eerste melding uit Nederland is van een vijveroevers in Bussum (Jansen & Van Heijnsbergen, 1986). Vrij algemeen.

SCAPHIDIIDAE

Scaphidium quadrimaculatum: bgd2, leu4
Scaphisoma agaricinum: bgd2, kon2

STAPHYLINIDAE (kortschildkevers)

Phloeocharis subtilissima: kra2, leu2
Megarthus denticollis: bgd1
Proteinus ovalis: leu2
Proteinus laevigatus: ban1#, ban2#, kon11#, kra2, leu2
Omalium rivulare: ban1#, kra2, leu2
Omalium exiguum: ban1#
Omalium caesum: kra1, kra2, (leu2)
Xylodromus depressus: kra1
Anthobium atrocephalum: leu2
Lesteva sicula heeri: kra1, leu2, moe1
Lesteva longelytrata: leu2
Carpelimus rivularis: kon2, kra2, leu2
Carpelimus obesus: kon2
Carpelimus impressus: kra1, kra2, leu2
Carpelimus corticinus: kra2, moe1
Carpelimus subtilicornis: leu2

Carpelimus elongatulus: leu2
Carpelimus subtilis: leu2
Anotylus rugosus: leu2
Anotylus sculpturatus: ban1#, ban2#, bgd1, kon1, kon1#, kon11#, leu2, moe1
⁷ *Anotylus mutator*: ban1#. Wederom een vangst van deze recent voor het eerst uit Nederland gemelde kortschild en wederom in een potval met mest in het bos (Vorst & Huijbregts, 1998).
Anotylus tetracaratus: bgd1, kon1, kon11#
Oxytelus laqueatus: kon1, moe1
Platystethus arenarius: bgd1, moe1
Bledius pallipes: leu2
⁹⁹ *Bledius terebrans*: leu2
Bledius gallicus: ban2
Stenus guttula: leu2. Minder gewone soort uit ZO-Nederland (Van Stuivenberg, 1997). Diverse exx. in zeefsel uit *Carex*-kwelmoeras langs Leubeek.
Stenus aterrimus: tun. In nest *Formica pratensis*.
Stenus juno: ban2, kra1, kra2
Stenus gallicus: leu2. Zeldzaam in ZO-Nederland.
Stenus providus: ban1, ban2, leu2
Stenus bimaculatus: ban2, moe1
Stenus boops: ban2, kon2, kra2, leu2, moe1
¹¹ *Stenus incrassatus*: ban2
Stenus melanarius: kra2
Stenus argus: kra2
Stenus europaeus: ban2, kra1
Stenus latifrons: ban2, kra1, moe1
Stenus solutus: ban2
Stenus cinctoides: ban1, ban2, kra2, leu2, moe1
Stenus fornicatus: ban1, ban2, kra2, moe1
Stenus binotatus: kra2, moe1
Stenus flavipes: leu2
Stenus nitidiusculus: ban2, leu2, moe1
Stenus bifoveolatus: kra1, kra2, leu2
Stenus impressus: ban2
¹¹ *Stenus palustris*: ban2
Stenus pallipes: leu4
Euaesthetus ruficapillus: ban2, ban2#, kra2
Euaesthetus laeviusculus: ban2
Paederus riparius: ban2, kev1
Paederus fuscipes: ban2, ban2#, kra2
Paederus litoralis: kon1#. Zeldzaam alleen in Zuid-Nederland.
Rugilus rufipes: leu2
Rugilus orbiculatus: kon1#
Rugilus erichsoni: ban2#
Medon piceus: leu2, moe1
Scopaeus laevigatus: ban2
Lathrobium terminatum: ban2, leu2
Lathrobium volgense: (ban2), kra2, moe1

- Lathrobium fulvipenne*: kon11#
Lathrobium brunnipes: leu2
Lathrobium fovulum: kra2
Atrecus affinis: leu4
Erichsonius cinerascens: ban2, kra2
Erichsonius signaticornis: leu2
Philonthus laminatus: kra2
Philonthus succicola: ban2#, kon1#, kon11#
Philonthus tenuicornis: moe1
Philonthus decorus: ban1#
Philonthus cognatus: kon1#
Philonthus longicornis: bgd1
Philonthus cruentatus: moe1
Philonthus varians: ban2#, kon2, kon1#, (moe1)
¹ *Philonthus alpinus*: moe1. Door Vorst (1992) voor het eerst uit Nederland gemeld, o.a. uit Limburg. Hier twee mannetjes in een koeienvla.
^L *Philonthus corvinus*: kra2. Zeldzaam; Brakman (1966) noemt alleen Noord-Holland. Ook verzameld op de zomerbijeenkomst te Ommen in 1997 (Cuppen et al., 1998).
Philonthus ventralis: leu4
Philonthus quisquiliarius: ban2, kon2, kra2, moe1. De aberratie *inquinatus* werd bij De Banen verzameld.
Philonthus fumarius: kra2
Philonthus nigrita: ban2
Philonthus micans: leu2
Philonthus rubripennis: leu2
Philonthus marginatus: ban1#, ban2#, kon1#, kon11#, moe1
Gabrius splendidulus: leu2
Gabrius breviventer: kra2
Quedius fuliginosus: moe1
Quedius maurorufus: moe1
Quedius cf nitipennis: ban2#
¹⁷ *Sepedophilus testaceus*: kra2, leu2, leu4
¹⁷ *Sepedophilus marshami*: ban1#
Tachyporus obtusus: ban1, kon2, leu2, leu4
Tachyporus solutus: kra1
Tachyporus chrysomelinus: kon1#
⁹⁹ *Tachyporus dispar*: ban2#. Deze recent van *T. chrysomelinus* afgesplitste soort, voor het eerst uit Nederland gemeld door Sterrenburg (1992), blijkt zeer algemeen te zijn.
Tachyporus transversalis: ban2
Tachyporus hypnorum: kra2
Tachinus humeralis: ban1#
Tachinus signatus: ban2#, kon1, kon1#, kon11#
Tachinus marginellus: ban1#, ban2#, bgd1, kon1, moe1
Tachinus corticinus: kon1#
Deinopsis erosa: kra1
⁹⁹ *Myllaena dubia*: ban2
Myllaena intermedia: ban2, kra2, moe1
Myllaena elongata: leu2. Zeldzame soort van beekoevers.
Holobus apicatus: leu2. Zeldzame soort van dood hout.
Anomognathus cuspidatus: kra2
Leptusa pulchella: leu2
Euryusa optabilis: leu2. Zeldzaam, Brakman (1966) noemt alleen Limburg.
Bolitochara obliqua: moe1
Autalia impressa: leu2
Autalia rivularis: ban1#, kon11#
Thinonoma atra: ban2, kra1
Tachyusa constricta: leu2
Gnypeta rubrior: kra2
Gnypeta ripicola: kra1, leu2
Geostiba circellaris: leu2
Aloconota gregaria: leu2
Dochmonota clancula: ban2, kra2
Dinaraea aequata: exa, leu4, moe1
Dinaraea linearis: kra2
Pachnida nigella: ban2
Atheta palustris: kra2, leu2
Atheta gyllenhali: kra2
Atheta luridipennis: leu2. Hoewel Brakman (1966) tien provincies geeft is de soort (nu) zeldzaam.
Atheta elongatula: kra1, kra2, leu2
⁹⁹ *Atheta malleus*: ban2, kra1, kra2, leu2
^L *Atheta vilis*: kra2
Atheta sodalis: kra2
Atheta graminicola: ban2, kra1
Atheta atramentaria: moe1
Atheta fungi: kra2, leu1, leu2
Atheta laticollis: kra2, leu2
Drusilla canaliculata: kon2, kon1#, leu3
^L *Calodera rufescens*: kon2. Zeer zeldzaam.
Parocyusa longitarsis: leu2
Ocalea picata: leu2
¹⁵ *Ocyusa maura*: ban2, kra1, kra2
Dexiogyia corticina: kra2
Thiasophila angulata: tun
Aleochara curtula: ban2#, kon1#
Aleochara intricata: kon1#
Aleochara lanuginosa: bgd1, kon1, kon11#
Aleochara ruficornis: ban1#. Zeldzaam.

PSELAPHIDAE

Euplectus piceus: kra2

- ⁸ *Euplectus infirmus*: kra2. Recent voor het eerst gemeld uit Nederland op basis van materiaal uit

het begin van de 20e eeuw (Vorst, 1995), o.a. uit Limburg. In De Krang enkele exx. gezeefd uit de molm van een dode rechtopstaande *Betula*.

- ⁸ *Biblopectus tenebrosus*: leu2. Ook deze soort werd pas onlangs voor het eerst gemeld uit Nederland (Vorst, 1995). Langs de Leubeek één exemplaar gezeefd uit *Carex*-strooisel.

Brachygluta fossulata: ban2#, leu2, moe1

Trissemus impressus: ban2

Rybaxis longicornis: ban2, kra1

Bryaxis puncticollis: leu2, moe1

Bryaxis bulbifer: ban2, leu2

Pselaphus heisei: leu2

HISTERIDAE - spiegelkevers

Plegaderus caesus: leu2

Saprinus semistriatus: ban2#, kon1#

Dendrophilus punctatus: kra1

- ¹⁶ *Carcinops pumilio*: leu2

Paromalus flavicornis: kra2, leu2

Eblisia minor: bgd2. Zeldzaam.

Hister unicolor: ban2#, kon1#, moe1

Margarinotus ventralis: ban2#, kon1#

Margarinotus carbonarius: ban2#, kon1#

CANTHARIDAE - soldaatjes

Cantharis fusca: ban1, ban2#, kon2, kra1

Cantharis obscura: leu4

Cantharis nigricans: bgd1

Cantharis pellucida: moe1

Cantharis livida: bgd1, kon1, kon2

Cantharis cryptica: ban1, bgd1, kra1, leu1

Cantharis fulvicollis: kev1, kon2

Cantharis lateralis: kon2

Rhagonycha testacea: kra1, moe1

Rhagonycha limbata: kon2, kra1

Rhagonycha lignosa: bgd1, kra1, leu4

- ¹⁵ *Rhagonycha gallica*: bgd2, hey, kra1, leu1, leu4.

Zonder verdere aanduiding door Dahlgren (1979) uit Nederland gemeld. De soort lijkt vrij algemeen.

Silis ruficollis: moe1

Malthinus punctatus: bgd1, bgd4, hey, kra1

Malthodes guttifer: kon2

MALACHIIDAE

Charopus pallipes: kon2

Malachius bipustulatus: kra1, leu1, leu2, leu3

Anthocomus fasciatus: kev1

MELYRIDAE - bastaardweekschilden

Dasytes aerosus: bgd1, kra1

Dasytes plumbeus: ban1, ban1#, exa, kev1, kon1#, kon2, kra1, leu1, leu2, leu4, moe1

CLERIDAE

Tillus elongatus: leu2

ELATERIDAE - kniptorren

Agrypnus murinus: kon2, moo

Ampedus sanguineus: bgd1

Ampedus balteatus: leu2

Dicronychus cinereus: bgd1

Melanotus rufipes: bgd1

Kibunea minuta: kra1, moo

Stenagostus rhombeus: kra2, leu1. Een zeldzame

kniptor die voornamelijk op licht wordt verza-

meld. Hier telkens één imago achter schors van

resp. dode *Betula* en *Quercus robur*. In De Krang ook één larf achter schors van *Salix* cf *fragilis*.

Hemicrepidius niger: bgd1, kev1, kon1, kon2, kra1

Athous haemorrhoidalis: bgd1, kev1, kra1, leu4,

moe1, moo

Athous subfuscus: kon2, kra1, leu1, leu2, leu4, moo

Selatosomus aeneus: leu2

Ectinus aterrimus: bgd1, kra1, leu2

Agriotes pallidulus: leu1, leu4

Agriotes sputator: bgd1, kon2, kon1#, leu2

Agriotes obscurus: kon1#

Dalopius marginatus: bgd1, kra1, leu1, leu4, moe1

Adrastus cf *limbatus*: bgd1

Adrastus cf *pallens*: bgd1

Denticollis linearis: bgd1, kev1, kra1, leu2, leu4, moo

THROSCIDAE

Trixagus dermestoides: kra2, leu2, moo

BUPRESTIDAE - prachtkevers

Agrilus laticornis: (leu1), leu2

Agrilus angustulus: bgd1

Trachys minutus: hey

SCIRTIDAE

Elodes cf *minuta*: kra2

Microcara testacea: hag, kev1, kra1, kra2, leu2, moe1, moo

Cyphon coarctatus: ban1, bgd1, kra1, kra2, leu1, leu2, leu4, moe1

Cyphon palustris: leu2, leu4. Zeldzaam; langs stromend water

Cyphon ochraceus: kra1, kra2, leu1, leu2

Cyphon variabilis: ban2

Cyphon laevipennis: ban2, moe1

Cyphon pubescens: ban1, ban2, kra2, moe1

Cyphon padi: ban2

Cyphon hilaris: moe1

DRYOPIDAE

Dryops ernesti: leu2

Dryops luridus: kra2

HETEROCERIDAE

Heterocerus fenestratus: kra2

DERMESTIDAE

Anthrenus pimpinellae: hey

BYRRRHIDAE

- Simplocaria semistriata*: leu2
Morychus aeneus: hel1
Cytilus sericeus: ban2, hel1, kon2

BYTURIDAE

- Byturus ochraceus*: bgd1
Byturus tomentosus: kra1, kra2, leu4

KATERETIDAE

- Kateretes rufilabris*: ban2, moe1
Brachypterus glaber: kon2
Brachypterus urticae: kon2, kra1, moe1

NITIDULIDAE

- Meligethes coracinus*: kon2
Meligethes aeneus: kra1
Meligethes ochropus: kon2
Meligethes exilis: kon2
Omosita discipidea: ban1#, kon11#
Epuraea longula: leu2
Epuraea pallescens: leu1
Cychramus variegatus: leu1, leu2. Zeldzaam, Brakman (1966) noemt alleen Limburg.
Cychramus luteus: bgd1, hey, kra1, leu1, leu2

RHIZOPHAGIDAE

- Rhizophagus bipustulatus*: bgd2, exa, leu1, moe1

SILVANIDAE

- Silvanus unidentatus*: bgd2, leu2
Uleiota planata: bgd2, leu2, leu4, leu5

EROTYLIDAE

- Tritoma bipustulata*: leu2

CRYPTOPHAGIDAE

- Telmatophilus typhae*: ban2
Cryptophagus pubescens: leu1
Cryptophagus dentatus: moe1
Atomaria mesomela: ban2
Atomaria fuscata: kra1
Atomaria atricapilla: leu2
Atomaria lewisi: leu1
Atomaria testacea: moe1

PHALACRIDAE

- Olibrus aeneus*: exa
Olibrus millefolii: moe1

LATRIDIIDAE

- Latridius hirtus*: leu2. Zeldzaam. Brakman (1966) geeft alleen Limburg.
Latridius minutus: kra1
Enicmus testaceus: moe1
Dienerella elongata: kra1
Corticaria sp.: leu1
Corticaria gibbosa: kra2
Melanophthalma sp.: ban2, moe1

COLYDIIDAE

- Bitoma crenata*: bgd2, leu2

CERYLONIDAE

- Cerylon histeroideus*: bgd2, kra2, leu2
Cerylon ferrugineum: kra2, moe1

COCCINELLIDAE - lieveheersbeestjes

- Coccidula rufa*: ban2, kev1, kon2
Rhyzobius litura: bgd1, (kon2), moo
Scymnus auritus: kra1, moo
Scymnus mimulus: kon2. Bij Brakman (1966) vermeldt als de niet in Nederland voorkomende
Scymnus rufipes (De Gunst, 1978).
Tytthaspis sedecimpunctata: kon2
Adalia decempunctata: hag, kev1
Adalia bipunctata: ban2, bgd1, bgd2, kon2, kra1, leu1, leu6, moe1
Coccinella septempunctata: bgd1, kon2, kra1
Coccinula quatuordecimpustulata: bgd1, bgd3, hey
Oenopia conglobata: kev1
Harmonia quadripunctata: bgd2
Myrrha octodecimguttata: bgd2
Calvia decemguttata: ban1, bgd2, hey, kra1. Door De Gunst (1978) alleen genoemd voor Zuid-Limburg. In het zuidoosten van Nederland tegenwoordig vrij algemeen op lage struiken.
Calvia quatuordecimguttata: kev1, leu6, moo
Propylea quatuordecimpunctata: exa, moe1
Halyzia sedecimguttata: bgd1, leu4
Psyllobora vigintiduopunctata: ban1, bgd1, kra1
Exochomus quadripustulatus: bgd1, bgd2, leu2

SPHINDIDAE

- Sphindus dubius*: bgd2
Arpidiphorus orbiculatus: leu2, moe1

CISIDAE

- Cis boleti*: bgd2
Cis hispidus: bgd2
Orthocis pygmaeus: leu2
Sulcacis fronticornis: moe1
Sulcacis affinis: bgd2
Ennearthron cornutum: kra2, moe1

ANOBIIDAE - kloppkevers

- Ochina ptinoides*: moe1
Xestobium rufovillosum: kra1
Ernobius mollis: bgd2
Anobium punctatum: (bgd1), hey, kev1, (leu2), moo
Anobium fulvicorne: kra1, kra2
Ptilinus pectinicornis: leu2

PTINIDAE - diefkevers

- Ptinus rufipes*: bgd1, hey, leu1, leu2

OEDEMERIDAE - schijnbokken

- Oedemera nobilis*: kon2
Oedemera lurida: ban1, ban2, bgd1, kon1, kon2, kra1, leu2, leu7

SALPINGIDAE

Salpingus planirostris: leu1, moe1

PYROCHROIDAE - vuurkevers

Pyrochroa coccinea: bgd2, leu2. In het Leubeekdal twee larven achter schors van liggende, dode *Quercus robur*. De verspreiding van deze soort is beperkt tot het zuiden en oosten van Nederland (Huijbregts & Vorst, 1997).

ANTHICIDAE

Notoxus monoceros: bgd3, hey, leu7

MORDELLIDAE

Tomoxia bucephala: kon2

Variimorda villosa: kon2

Mordellistena cf. *pumila*: kon2, moe1

Mordellistena cf. *purpureonigrans*: kon2

SCRAPTIIDAE

Anaspis humeralis: kra1

Anaspis lurida: leu1, leu2

Anaspis frontalis: kon2, kra1, leu2

Anaspis thoracica: ban1#

Anaspis maculata: exa, kra1, kra2, leu1, moe1

Anaspis pulicaria: kon2

Anaspis regimbarti: kra1, leu2, moe1

Anaspis flava: exa, kon2

Anaspis sp.: bgd1

LAGRIIDAE

Lagria atripes: bgd1, bgd2, hey, leu2, leu6

Lagria hirta: exa

MELANDRYIDAE

Hallomenus binotatus: moe1

Conopalpus testaceus: bgd1, leu1

ALLECULIDAE

Isomira murina: bgd1, hey

TENEBRIONIDAE - zwartlijven

Diaperis boleti: leu2, leu4, moe1

Scaphidema metallicum: kra2

Nalassus laevioctostriatus: bgd1, bgd2, leu2, leu4, leu6

GEOTRUPIDAE

Typhaeus typhoeus: bgd1, bgd2

SCARABAEIDAE - bladsprietkevers

Onthophagus ovatus: kon1#

Onthophagus similis: ban2#, bgd1

Onthophagus coenobita: ban2#, kon1#

Aphodius fossor: moe1

Aphodius sticticus: kon1, kon11#

Aphodius pusillus: bgd1

Aphodius coenosus: bgd1

Aphodius granarius: kon1, moe1

^L *Psammodytes asper*: bgd3

Phyllopertha horticola: bgd1, kra1, kra2, leu4

Trichius zonatus: bgd2, leu2

CERAMBYCIDAE - boktorren

Rhagium bifasciatum: hae

Grammoptera ruficornis: hag, kev1, kon1, kon2, kra1, leu2, moe1

Pseudovadonia livida: kon1, kon2

Pachytodes cerambyciformis: kra2

Leptura maculata: bgd2, hag

Stenurella melanura: bgd1, bgd2, kon2

Stenopterus rufus: moe1

Clytus arietis: kra1, kra2, leu2

Agapanthia villosoviridescens: ban1, ban2, kev1

Leiopus nebulosus: bgd4

Tetrops praeustus: bgd1, hag, kra1

CHRYSEMELIDAE - bladhaantjes

Donacia semicuprea: leu2, leu4

Zeugophora subspinoso: bgd1

Oulema gallaeciana: bgd1

Labidostomis humeralis: bgd1

Cryptocephalus nitidus: bgd1, bgd2, hey, leu2

Cryptocephalus moraei: bgd1, leu2

Cryptocephalus vittatus: bgd1, leu2, leu3

Cryptocephalus ocellatus: hag

Chrysolina polita: ban1, ban2, kev1

Chrysolina varians: hey, moo

Chrysolina hyperici: bgd1, exa, leu2

Chrysolina fastuosa: ban1, bgd1, kev1, kra1

Gastrophysa viridula: moo

Phaedon cochleariae: leu6

Phaedon armoraciae: kra2

Prasocuris marginella: kra2

Prasocuris phellandrii: kra1

Plagioderma versicolora: kev1, kra1, kra2

Linnaeidea aenea: kev1

Chrysomela vigintipunctata: kra1. Uit Nederland slechts bekend van drie vindplaatsen: Roermond, Wittem en Breda (Beenen, 1988). Meestal voorkomend op smalbladige *Salix* langs beken, hier drie exemplaren aan de rand van een wilgengriend met doorgesloten smalbladige *Salix*.

Gonioctena olivacea: exa, hey, leu2

Phratora vulgatissima: kon2

Phratora laticollis: kra1

Phratora vitellinae: bgd1, kev1, kra1, leu4

Neogalerucella lineola: kra1

Neogalerucella pusilla: kev1

Lochmaea caprea: bgd1

Luperus longicornis: bgd1

Agelastica alni: ban1, kev1

Aphthona nonstriata: kev1, kra1

Longitarsus dorsalis: kon2

Altica cf. *aenescens*: bgd1, leu2

Altica quercetorum: leu6

Asioestia ferruginea: (bgd3), kon2, leu2
Crepidodera aurata: kev1, kon2, kra1, leu4
Crepidodera plutus: kon2
Epitrix pubescens: kev1, kra1
Mantura chrysanthemi: bgd1, leu2
Chaetocnema sp.: ban1#
Sphaeroderma testaceum: moo
Sphaeroderma rubidum: kon2
Psylliodes affinis: bgd1
Psylliodes dulcamarae: bgd1
Hispa atra: leu4, moo
Cassida rubiginosa: ban2, bgd1, kon2, moe1
Cassida sanguinosa: kon2

BRUCHIDAE

Bruchus loti: hag, kon2
Bruchus luteicornis: bgd4, kon2, moo
¹⁴ *Bruchidius varius*: kon2, moe1. Recent (Sterrenburg, 1996) voor het eerst uit Nederland gemeld van Cottessen (Limburg). Vermoedelijk levend op *Trifolium*-soorten.

Bruchidius villosus: hey, leu7

CURCULIONIDAE - snuitkevers

Otiorhynchus raucus: leu3
Otiorhynchus singularis: leu4
Otiorhynchus ovatus: leu2, leu3
Phyllobius oblongus: leu4
Phyllobius argentatus: bgd1, kra1
Phyllobius pyri: bgd1, hey, kev1, leu6, moo
Phyllobius viridearis: bgd1, bgd3, exa, hey, leu2, leu7, moe1, moo
Phyllobius pomaceus: hag, kev1, kon2, kra1, moo
^L *Phyllobius maculicornis*: kra2
Trachyploeus scabriculus: hey, leu2
Polydrusus pallidus: leu3
Polydrusus sericeus: hag, kev1, kra1, leu2, leu4, leu7
Polydrusus confluentis: hey
Polydrusus cervinus: bgd1, bgd2, bgd3, bgd4, hey, leu1, moo
Barypeithes pellucidus: kon2
Barypeithes araneiformis: kon1#, kon11#
Strophosoma melanogrammum: bgd1, exa, kra1, leu2, leu4, moo
Strophosoma capitatum: bgd1, bgd2, bgd3, bgd4, exa, hey, leu1, leu2, leu3, leu4, leu5, leu6, moo
Strophosoma fulvicorne: bgd1
Strophosoma sus: bgd2
Liophloeus tessulatus: kon2
Attactogenus plumbeus: ban1, hey, leu2, moo
Philopodon plagiat: bgd1, leu2, leu3, leu7
Sitona regensteiniensis: exa, hey, leu2
Sitona striatellus: hey
Sitona lineatus: bgd4, kon2, leu7, moe1, moo

Sitona suturalis: kon2
Sitona ononidis: hag, kon2
Sitona lepidus: bgd3, kon2
Sitona waterhousei: hag, kon2
Sitona hispidulus: bgd1, kon2
Sitona humeralis: kon2
Tanymecus palliatus: ban2, kon1#, kon2
Chlorophanus viridis: bgd1, hey, kra1, moe1, moo
Hypera plantaginis: hag, kon2, moe1
Hypera nigrirostris: kon2
Limobius borealis: bgd1, bgd3
Pissodes pini: bgd1
Magdalis barbicornis: bgd1
Magdalis flavicornis: exa, hey, moe1
Magdalis ruficornis: bgd3
Anoplus plantaris: bgd2, hey, leu4
Tanysphyrus lemnae: leu2
Bagous tempestivus: kon1#, kon2
Mononychus punctumalbum: kev1, kra2
Rhinoncus castor: bgd1, bgd3, exa, hel1, leu2, leu3, leu7, moo
Rhinoncus pericarpus: bgd1, kon2, kra1
Rhinoncus inconspectus: ban2, hag, kon2, leu2
Rhinoncus perpendicularis: ban2, kon2
Tapinotus sellatus: kev1
Zacladus exiguus: bgd1, hag, kon2
Nedyus quadrimaculatus: bgd1, hag, hey, kev1, kon2, kra1, leu2, moe1, moo
Coeliodes erythroleucos: kra1, leu2, moo
Coeliodes ruber: leu2
Coeliodes dryados: bgd1, exa, kra1, leu2, moo
Trichosirocalus troglodytes: kon2, leu2, moo
Calosirus terminatus: kon2
Mogulones raphani: kon2
⁹⁹ *Mogulones asperifoliarum*: bgd1
⁹⁹ *Microplontus millefolii*: kon2
Datonychus melanostictus: kon2
Glocianus distinctus: kon2
Glocianus punctiger: kon2
Ceutorhynchus floralis: bgd1, bgd3, hey, kon2, leu3
Ceutorhynchus pyrrhorhynchus: bgd1, kon2, leu2
Ceutorhynchus querceti: moo
Ceutorhynchus obstrictus: kon2
Ceutorhynchus pallidactylus: bgd1, kon2
Ceutorhynchus assimilis: bgd1
Ceutorhynchus scapularis: bgd3
Ceutorhynchus erysimi: bgd1, bgd3, hey, moo
Ceutorhynchus chalybaeus: bgd1
Curculio venosus: hag
Curculio glandium: bgd1, kra1
Curculio crux: kon2
Curculio salicivorus: hag, hey

Curculio pyrrhoceras: bgd1, bgd4, hag, leu1, moo
Brachonyx pineti: bgd2
Anthonomus phyllocola: bgd1, bgd2
Anthonomus rubi: exa, hag, kon2
Anthonomus pedicularius: kon2
Tychius stephensi: kon2
Tychius picirostris: bgd3, exa, hag, kon2, leu3, moo
Cionus tuberculosus: bgd1, exa, kra1
Cionus scrophulariae: moe1
Cionus alauda: bgd1
Mecinus janthinus: hag, hey, leu2
Mecinus pyraeter: kon2
Gymnetron antirrhini: hag
Gymnetron linariae: bgd4, hey
Rhynchaenus quercus: hey
Rhynchaenus pilosus: moe1
Rhynchaenus rusci: bgd1
Tachyerges salicis: kra1
Isochnus populicola: kon2
Acalles ptinoides: exa
Notaris acridulus: moo
Dorytomus longimanus: kev1, kra2
Dorytomus filirostris: kra2
Dorytomus hirtipennis: kev1
Dorytomus taeniatus: bgd1, hag, hey, kon2
Dorytomus melanophthalmus: hag, kon2, moe1
Dorytomus rufatus: hey

APIONIDAE

Oxystoma cerdo: hag, kon2
Oxystoma cracca: bgd1, kon2, kra1, leu3
Perapion violaceum: hag, kon2, kra1, moe1
Perapion curtirostre: bgd1, bgd2, bgd3, kon2, leu2, moo
Perapion marchicum: bgd1, bgd2, bgd3, hel1, leu2, leu7, moo
Pseudoperapion brevirostre: kon2
Ceratapion onopordi: exa, hag, kon2
Aspidapion aeneum: kon2
Exapion fuscirostre: hey
Apion haematodes: bgd1, bgd3, moo
Apion cruentatum: kon2, leu2
Apion rubiginosum: leu2, moo
Apion frumentarium: leu7
Catapion pubescens: kon2
Catapion seniculus: moo
Pirapion immune: hey
Protapion fulvipes: bgd1, bgd3, exa, kon2, leu2, leu3, leu7, moe1, moo
Protapion nigrirtarse: bgd3
Protapion apricans: kon2
Protapion trifolii: kon2
Protapion assimile: kon2

Eutrichapion viciae: hag, kon2, moo
Ischnopterapion virens: kon2
Ischnopterapion loti: bgd2, hag, kon2, leu2, moo
Nanophyes marmoratus: kon2, leu4

ATTELABIDAE

Attelabus nitens: kra1
Deporaus betulae: bgd1
Rhynchits cupreus: leu2
Caenorhinus germanicus: bgd1, bgd4, exa, kra1, leu4, moo
Caenorhinus pauxillus: bgd1
Lasiorhynchites olivaceus: hey
Pselaphorhynchites tomentosus: kra1

Commentaar De weersomstandigheden waren dit jaar typisch Nederlands te noemen: een gestage afwisseling van regenbuien en korte perioden met zonneshijn, kortom het meest half bewolkt weer. Gelukkig viel de meeste regen 's nachts (vooral van vrijdag op zaterdag). Tezamen met de matige wind en de iets te lage temperaturen voor de tijd van het jaar was het derhalve redelijk keverweer.

De voornaamste activiteiten vonden dit jaar plaats in een beperkt aantal natuureservaten. In elk hiervan werden wel enkele bijzondere soorten verzameld. Voor zover niet in de soortenlijst al gebeurd is, worden hier nog verdere bijzonderheden genoemd.

1. *Dal van de Leubeek, voornamelijk tussen Kinkhoven en de St Ursalamolen*. De belangrijkste natuurwaarden van dit gebied zijn de meanderende beken en het begeleidende broekbos met gagelstruwelen en zegge-moerassen; daarnaast droge loof- en denbossen op zandgrond met struikgewas, enkele akkertjes en schrale graslanden. De meeste coleopterologen bezochten dit gebied, waarbij zo ongeveer alle gebruikelijke bemonsteringsmethoden werden toegepast, behalve de potvallen. In dit deelgebied werden dan ook met 251 taxa de meeste kevers verzameld. Vooral de oevers van de Leubeek en de strooiselmonsters van de zegge-moerassen en gagelstruwelen in het beekdal leverden vele bijzondere soorten op, zoals *Orthoperus nigrescens* langs de Leubeek; de aanwezige poelen en de beek zelf waren opvallend (kever)arm. Ook achter schors van geringde eiken in het beekdal zaten enkele bijzonderheden te wachten (o.a. *Tillus elongatus*). Fytofage soorten, met name Curculionidae, werden vooral gesleept in graslanden en geklopt van struiken langs bosranden (*Cychramus variegatus*).

2. *Moeselpeel*. Dit met wilgen- en elzenbroek bijna volledig dichtgegroeide moeras is gelegen temidden van vochtige graslanden. Er werd vnl. verzameld in een tot het natuureservaat behorende wei-

land met enkele recent gegraven poelen, en in het bos. De hier verzamelde 158 taxa behoren voornamelijk tot de waterkevers, mestbewonende soorten, en bossoorten van dood hout en macrofungi op bomen (o.a. *Ochina ptinoides*, *Hallomenus binotatus* en *Diaperis boleti*).

3. *De Krang*. Voornamelijk de laaggelegen delen met broekbossen, kwelgreppels en vochtige graslanden werden onderzocht. Daarnaast stond hier de malaiseval. In totaal werden hier 248 taxa verzameld, waaronder een redelijk groot aantal bijzondere soorten, voornamelijk behorende tot de waterkevers, bodembewonende soorten en soorten van dood hout, o.a. de waterkevers *Agabus labiatus*, *Suphrodytes dorsalis* en *Hydraena palustris*, de kortschild *Philonthus corvinus* en de boktor *Pachytodes cerambyciformis*.

4. *De Banen*. Slechts een klein deel van dit ven met omringend moeras en moerasbos was voor ons toegankelijk, nl het deel dat niet zichtbaar was vanuit een vogelhut. De soortenlijst van 191 taxa bestaat vnl. uit water- en oeverbewonende soorten, en verder de karakteristieke groep van soorten die afkomt op welriekende geuren van mest en aas.

5. *Beegderheide*. Een groot, op stuifzand gelegen, dennencomplex met talrijke vennen en heideveldjes. In dit gebied werd vooral geklopt en gesleept, waardoor vnl. weer fytofage soorten werden verzameld; het verklaart ook het ontbreken van waterkevers en Staphylinidae. Ondanks het beperkte aantal vangstechnieken werden 162 taxa verzameld. Tot de bijzonderheden behoren o.a. het haantje *Labidostomis humeralis*, de in macrofungi voorkomende *Sphindus dubius* en de spiegelkever *Eblisia minor*.

6. *Koningssteen*. Een langs de Grensmaas in de uiterwaarden gelegen natuurgebied met soortenrijke, voedselrijke graslanden en struwelen. In dit gebied werden vooral de struwelen afgeklopt en de de graslanden besleept, waardoor een belangrijk deel van de 180 taxa tellende lijst bestaat uit Curculionidae en Chrysomelidae. Daarnaast leverden de potvallen met vis en mest nog de nodige Silphidae, Cholevidae en Staphylinidae op. Bijzondere soorten zijn o.a. de boktor *Pseudovadonia livida*, het haantje *Longitarsus dorsalis* en moeilijk te determineren soorten van het genus *Mordellistena*.

Op basis van de aantallen soorten valt weinig concreets te zeggen over het absolute aantal soorten van elk deelgebied. Het aantal bezochte natuurgebieden is groot (met per deelgebied dus slechts relatief korte (verzamel)tijd). Bovendien worden de le-

den van de sectie Everts steeds meer specialisten, waardoor het kan gebeuren dat in enkele gebieden vooral snuitkevers werden verzameld, in andere vooral waterkevers of aas- en mestkevers. Concentratie van alle verzamelactiviteiten op één deelgebied kan een beter inzicht geven in de (bio-)diversiteit van een gebied.

Literatuur

- Beenen, R., 1988. 12. *Chrysomela vigintipunctata* (Scopoli, 1763) weer waargenomen in Nederland. – Nieuwsbr. EIS-Nederland 18: 4.
- Beenen, R. & J. Winkelman, 1993. Naamlijst van de Nederlandse bladkevers (Coleoptera: Chrysomelidae). – Ned. Faun. Meded. 5: 9-18.
- Berge Henegouwen, A.L. van, 1982. De Nederlandse soorten van het genus *Laccobius* Erichson (Coleoptera, Hydrophilidae), een systematische en faunistische studie. – Zool. Bijdr. 38: 59-84.
- Berge Henegouwen, A.L. van, 1986. Revision of the European species of *Anacaena* Thomson (Col., Hydrophilidae). – Ent. scand. 17: 393-407.
- Berge Henegouwen, A.L. van, 1988. *Hydrochus megaphallus*, a new and widespread European waterbeetle described from the Netherlands (Coleoptera, Hydrophilidae). – Balfour-Browne Club Newsletter 42: 18-21.
- Berger, Chr.J.M. & P. Poot, 1970. Nieuwe en zeldzame soorten voor de Nederlandse keverfauna I. – Ent. Ber., Amst. 30: 213-221.
- Brakman, P.J., 1966. Lijst van Coleoptera uit Nederland en het omliggend gebied. – Monogr. ned. ent. Ver. 2: i-x, 1-219.
- Cuppen, J.G.M., 1986. On the habitats, distribution and life-cycles of the Western European species of the genus *Helochares* Mulsant (Coleoptera: Hydrophilidae). – Hydrobiologia 132: 169-183.
- Cuppen, J.G.M., 1993. Distribution and ecology of *Hydraena* Kugelann in The Netherlands (Col.: Hydraenidae). – Tijdschr. Ent. 136: 1-10.
- Cuppen, J.G.M. & K. Dettner, 1987. The larvae of the predaceous water beetle *Laccornis oblongus* (Stephens) (Col.: Dytiscidae), with notes on ecology and distribution. – Aquatic Insects 9: 211-220.
- Cuppen, J.G.M. & B. van Maanen, 1999. De waterkevers van De Meiweg. – Natuurh. Maandbl. 88: 298-303.
- Cuppen, J.G.M. et al., 1998. Coleoptera - kevers. In: Verslag van de 152e zomervergadering van de Nederlandse Entomologische Vereniging, 30 mei t/m 1 juni 1997, te Ommen (Overijssel). – Ent. Ber., Amst. 58: xxii-xxxiv.
- Dahlgren, G., 1979. Cantharidae (ohne Tribus Malthinini). – In: Die Käfer Mitteleuropas 6: 19-39. Goecke & Evers, Krefeld.
- Drost, B.P.M., H.P.J.J. Cuppen, E.J. van Nieukerken & M. Schreijer, 1992. De waterkevers van Nederland. – Uitg. KNNV, Utrecht.
- Gunst, J.H. de, 1978. De Nederlandse lieveheersbeestjes (Coleoptera - Coccinellidae). – Wet. Meded. KNNV 125: 1-125.
- Heijerman, Th., 1993. Naamlijst van de snuitkevers van Nederland en het omliggend gebied (Curculionoidea: Curculionidae, Apionidae, Attelabidae, Urodonthidae, Anthribidae en Nemomychidae). – Ned. Faun. Meded. 5: 19-46.
- Huijbregts, J., 1982. De Nederlandse soorten van het genus *Cercyon* Leach (Coleoptera: Hydrophilidae). – Zool. Bijdr. 28: 127-173.
- Huijbregts, J. & O. Vorst, 1997. De Nederlandse vuurkevers (Coleoptera: Pyrochroidae). – Ent. Ber., Amst. 57: 29-37.
- Jansen, R.Ph. & S. van Heijnsbergen, 1986. Vijf soorten van het genus *Acrotichis* Motschulsky nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Ptilidae). – Ent. Ber., Amst. 46: 7-8.
- Lohse, G.A. & W.H. Lucht, 1989. Die Käfer Mitteleuropas 12: 1-346. – Goecke & Evers, Krefeld.
- Lohse, G.A. & W.H. Lucht, 1992. Die Käfer Mitteleuropas 13: 1-375. – Goecke & Evers, Krefeld.
- Lucht, W.H., 1987. Die Käfer Mitteleuropas. Katalog: 1-324. – Goecke &

Evers, Krefeld.

Muilkwijk, J. & Th. Heijerman, 1991. *Asaphidion curtum*, een tweede soort uit de *A. flavipes* groep in Nederland (Coleoptera: Carabidae). – Ent. Ber., Amst. 51: 145-152.

Schilthuizen, M., 1989. Nieuwe gegevens over de Nederlandse choleviden-fauna (Col.: Cholevidae). – Ent. Ber., Amst. 49: 61-64.

Schilthuizen, M. & H. Vallenduik, 1998. Kevers op kadavers. – Wet. Meded. KNNV 222: 1-148.

Sterrenburg, F.C.F., 1992. Ergänzungen zur Käferfauna der Niederlande (Coleoptera). – Ent. Ber., Amst. 52: 77-80.

Sterrenburg, F.C.F., 1996. *Bruchidius varius*, eerste melding uit Nederland (Coleoptera: Bruchidae). – Ent. Ber., Amst. 56: 129-130.

Stuivenberg, F. van, 1997. Tabel en verspreidingsatlas van de Nederlandse Steninae (Coleoptera: Staphylinidae). – Ned. Faun. Meded. 6: 1-60.

Turin, H., 1982. Over het voorkomen van de loopkevers in Nederland, in het bijzonder van de zeldzame en uitgestorven soorten (Col., Carabidae). – Nieuwsbr. EIS-Nederland 12: 3-34.

Turin, H., J. Haeck & R. Hengeveld, 1977. Atlas of the carabid beetles of The Netherlands. – Verh. K.n. Akad. Wet. 68: 1-228.

Vorst, O., 1992. Enige Staphylinidae nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera). – Ent. Ber., Amst. 52: 101-103.

Vorst, O., 1993. *Ptinella errabunda* nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Ptiliidae). – Ent. Ber., Amst. 53: 174-175.

Vorst, O., 1995. An annotated list of the Dutch Pselaphidae (Coleoptera). – Ent. Ber., Amst. 55: 85-101.

Vorst, O., 1997. An annotated list of the Dutch Scydmaenidae (Coleoptera). – Ent. Ber., Amst. 57: 185-196.

Vorst, O. & J. Huijbregts, 1998. *Anotylus mutator* nieuw voor de Nederlandse fauna (Coleoptera: Staphylinidae). – Ent. Ber., Amst. 58: 155-160.

Vorst, O., J.J. Wieringa & B.J. van Vondel, 1992. Coleoptera - kevers. In: Verslag van de 146e zomervergadering van de Nederlandse Entomologische Vereniging 31 mei - 2 juni 1991 te Mechelen (L.). – Ent. Ber., Amst. 52: x-xiii.

Zwick, P., 1989. Catopidae. – Käfer Mitteleuropas 12: 100-103.

►MYRIAPODA - duizendpootachtigen

P. Koomen & P. Boer

Gebruikte vangmethoden: vooral handvangsten en opzuigen met een exhaustor uit vegetatie en dood hout. Enkele miljoenpoten kwamen uit aasvallen van J. Huijbregts en J. Krikken. De nomenclatuur van de duizendpoten is volgens Berg (1999), die van de miljoenpoten volgens Berg (1995b). De Nederlandse nomenclatuur is volgens Berg e.a. (1998). Voor de met ^L gemerkte soorten waren nog geen vondsten van Limburg gepubliceerd.

CHILOPODA - DUIZENDPOTEN

GEOPHILIDAE

Brachygeophilus truncorum (stronkaardkruiper):
leu3(1♀), leu4(5♀, 3 juv.)

CRYPTOPIDAE

Cryptops hortensis (tuinbladkruiper): leu3(4♂, 2♀),
leu4(9♂, 1♀)

LITHOBIIDAE

Lithobius forficatus (gewone steenloper): hun(1♀),

leu3(4♂, 2♀, 1 juv.), leu4(2♂, 2 juv.)

HENICOPIDAE

^L *Lamyctes fulvicornis* (eenooige): kon1(1♀)

DIPLOPODA - MILJOENPOTEN

BLANIULIDAE

Proteroiulus fuscus (bruinstipje): leu4(5♀, 2 juv.)

JULIDAE

Tachypodoiulus niger (witpootkronkel): leu4(1♂, 1♀)

Cylindroiulus caeruleocinctus (brede kronkel):

kon1#(1♂)

Cylindroiulus punctatus (knotskronkel): heg1, leu3
(2♀, 5 juv.), leu4(3♂, 5♀), tun

Julus scandinavicus (grote knotspoot): leu4(1♀)

Ommatoiulus sabulosus (grote tweestreek): leu3

POLYDESMIDAE

Polydesmus angustus (grote platrug): leu3 (2♂),
leu4(1♀)

Polydesmus inconstans (smalle platrug): kon11#(2♂)

Polydesmus denticulatus (gewone platrug): leu3(1♂)

Commentaar Eén van de 13 soorten is nieuw voor de provincie Limburg (zie Berg, 1995a, b): de kleine duizendpoot *Lamyctes fulvicornis* is verder nog maar op enkele (kleïge) plaatsen verspreid over Nederland aangetroffen. Ook de miljoenpoot *Polydesmus inconstans* is nog maar van enkele Nederlandse vindplaatsen, voornamelijk in Limburg, bekend. De overige soorten zijn niet bijzonder te noemen.

Literatuur

Berg, M.P., 1995a. Preliminary atlas of the centipedes of the Netherlands. – Report D95008, Dep. of Ecology and Ecotoxicology, VU Amsterdam / Communications EIS-Nederland 78.

Berg, M.P., 1995b. Preliminary atlas of the millipedes of the Netherlands. – Report D95007, Dep. of Ecology and Ecotoxicology, VU Amsterdam / Communications EIS-Nederland 79.

Berg, M., 1999. Naamlijst van de Nederlandse duizendpoten (Myriapoda: Chilopoda). – Ned. faun. meded. 8: 67-76.

Berg, M., M. Soesbergen, D. Tempelman & H. Wijnhoven, 1998. Nederlandse namen van landpissebedden, duizendpoten en miljoenpoten. – In: Melchers, M., M. Soesbergen & G. Timmermans (red.). Paardenbijters en Mensentreiters, de veelpoters van Amsterdam. Pp. 124-128. Schuyt & Co., Haarlem.

►ARANEAE - spinnen

P. Koomen

Gebruikte vangmethoden: vooral handvangsten, slepen door vegetatie en opzuigen met een exhaustor uit vegetatie en dood hout. J. Huijbregts en J. Krikken leverden een groot aantal spinnen afkomstig uit aasvallen. Verder droegen P. Boer, A. van Nieuwenhuijzen en Th. Heijerman bij aan de vangsten. De nomenclatuur en volgorde zijn grotendeels volgens Van Helsdingen (1999). De Nederlandse namen zijn zoals in Roberts (1998). Voor de met ^L ge-

merkte soorten waren nog geen vondsten van de provincie Limburg gepubliceerd.

DICTYNIDAE - kaardertjes

Cicurina cicur (herfststrooiselspin): leu3(1♀)

Dictyna uncinata (struikkaardertje): leu3(2♀),
leu4(1♀), kon1(1♀), tus(1♂)

Nigma flavescens (geel kaardertje): tus(1♀)

SEGESTRIIDAE - zesoogspinnen

Segestria senoculata (boomzesoog): leu3(1♀, 1 juv.),
tus(1 juv.)

PHOLCIDAE - trilspinnen

Pholcus phalangioides (grote trilspin): hun(1♂, 2♀)

GNAPHOSIDAE - bodemjachtspinnen

Drassyllus lutetianus (moeraskampoot): ban2#(1♂),
ban2#(1♀)

Haplodrassus silvestris (bosmuis spin): ban1#(1♂,
2♀), ban1#(1♂, 2♀)

CLUBIONIDAE - struikzakspinnen

Clubiona lutescens (griendzakspin): kon11#(1♀)

ANYPHAENIDAE - buisspinnen

Anyphaena accentuata (struikspin): leu3(1 juv.)

PHILODROMIDAE - rens spinnen

Philodromus aureolus (tuinrenspin): leu3(1♂, 5♀)

Philodromus praedatus (boomrenspin): tus(1♂)

THOMISIDAE - krabspinnen

Ozyptila praticola (gewone bodemkrabspin): leu3(2♀),
kon11#(11♂)

Ozyptila simplex (bonte bodemkrabspin): kon1#(2♂)

Xysticus kochi (Kochs krabspin): ban2#(4♂, 1♀)

SALTICIDAE - springspinnen

Euophrys frontalis (gewone zwartkop): leu3(1♀)

Evarcha falcata (bonte springspin): leu4(1♀)

Myrmarachne formicaria (bosmierspringspin):
kon1(1♀)

Neon reticulatus (gewone neon): leu4(1♀)

Salticus scenicus (huiszebraspin): kon1(1♀)

Salticus zebraneus (schorszebraspin): leu3(1♂)

Synageles venator (slanke mierspringspin): kon1(1♀)

LYCOSIDAE - wolfspinnen

Alopecosa pulverulenta (gewone panter spin):
ban2#(1♀)

Arctosa leopardus (moswolfspin): ban2#(2♂, 1♀)

Pardosa amentata (tuinwolfspin): kon1(1♀),
kon1#(9♂, 11♀, 2 eicocons)

Pardosa lugubris (zwartstaartboswolfspin): leu3(1♀, 1
eicocon), leu4(1♂, 18♀, 18 eicocons), tus(7♀, 6
eicocons, 28 pulli)

Pardosa palustris (moeraswolfspin): ban2#(53♂,
15♀), kon1#(1♂)

Pardosa prativaga (oeverwolfspin): kon1(1♀, 1
eicocon), ban2#(15♂, 1♀), kon1#(11♂)

Pirata hygrophilus (bosspiraat): leu4(2♂), ban2#(1♂),
kon11#(6♂)

Trochosa ruricola (veldnachtwolfspin): kon1(1♀),
ban2#(5♂, 3♀), kon1#(8♂)

Trochosa terricola (gewone nachtwolfspin): leu3(2♀,
2c eicocons), ban2#(1♂)

Xerolycosa miniata (kustwolfspin): ban2(1♂)

Xerolycosa nemoralis (bosrandwolfspin): leu4(1♀)

PISAURIDAE - kraamwebspinnen

Pisaura mirabilis (grote wolfspin): ban2#(1♂)

AGELENIDAE - trechterspinnen

Tegenaria ferruginea (bonte trechterspin): leu3(3juv.)

Tegenaria picta (spiraaltrechterspin): leu3(2♀)

THERIDIIDAE - kogelspinnen

Achaeearanea lunata (prachtkogelspin): leu4(1♀)

Anelosimus vittatus (slanke kogelspin): tus(1♂)

^L *Enoplognatha mordax* (schorrendandkaak): ban2#(1♂)

Enoplognatha ovata (gewone tandkaak): leu3(2♂)

Enoplognatha thoracica (bodemtandkaak): leu4(1♀)

Robertus lividus (bosmolspin): leu3(2♀), ban1#(1♂)

Steatoda albomaculata (gevlekte steatoda): bgd2(2♀)

Steatoda bipunctata (koffieboonspin): hun(1♀)

Theridion melanurum (huiskogelspin): hun(3♀)

Theridion pictum (rood visgraatje): kon1(2♀)

Theridion pinastrum (dennenkogelspin): tus(1♂)

Theridion varians (gewoon visgraatje): leu3(1♂, 1♀)

TETRAGNATHIDAE - strekspinnen

Metellina mendei (zomerwielwebspin): leu3(1♀)

Pachygnatha clercki (grote dikkaak): ban2#(3♂, 2♀),
kon1#(1♂, 5♀), kon11#(1♀)

Pachygnatha degeeri (kleine dikkaak): kon1(1♂),
ban2#(41♂, 15♀), kon1#(2♂, 11♀)

Tetragnatha extensa (gewone strekspin): kon1(1♀)

Tetragnatha montana (schaduwstrekspin): leu4(1♂, 1♀)

Tetragnatha obtusa (droogtestrekspin): leu4(1♀)

ARANEIDAE - wielwebspinnen

Araniella cucurbitina (gewone komkommerspin):
leu3(2♀), leu4(1♀)

Larinioides cornutus (rietkruisspin): tus(2♀)

Larinioides patagiatus (vale wielwebspin): kon1(1♀)

Larinioides sericatus (brugspin): hun(2♂), leu3(1juv.)

LINYPHIIDAE - dwerg- en hangmatspinnen

Bathyphantes gracilis (gewoon wevertje): leu4(1♀),
kon1(1♂, 1♀), ban2#(2♂), kon1#(7♂), kon11#(4♂, 1♀)

Bathyphantes nigrinus (griendwevertje): kon11#(2♀)

Dicymbium nigrum (donker bolkopje): ban2#(1♂ 5♀)

Diplocephalus picinus (gewoon vals dubbelkopje):
ban1#(1♀), kon11#(7♂, 3♀)

Diplostyla concolor (langtongspinnetje): kon11#(4♂, 1♀)

Erigone atra (storingsdwergspin): ban2#(44♂, 1♀),
kon1#(2♂), kon11#(3♂)

Erigone dentipalpis (aeronautje): ban2#(6♂, 2♀),

kon1#(1♂), kon11#(1♀)
Gongylidium rufipes (oranjepoot): kon11#(1♀)
Hylyphantes graminicola (lang kurkentrekertje):
 kon1(1♀)
Kaestneria dorsalis (korttongwevertje): leu4(1♀)
Lepthyphantes flavipes (zwart wevertje): leu3(3♀),
 leu2(1♀), ban1#(3♂), tun(1♀)
Lepthyphantes mengei (veldwevertje): leu4(1♂, 1♀),
 ban1#(2♂)
Lepthyphantes tenuis (bodempwevertje): tus(1♂),
 ban1#(1♀), ban2(1♀)
Lepthyphantes zimmermanni (boswevertje): leu4(1♂)
Maso sundevalli (gewoon dwergstekelpootje):
 leu4(1♂, 1♀)
Meioneta innotabilis (grootoogprobleemspinnetje):
 leu3(1♀)
Micrargus herbigradus (vingerpalpputkopje): kon1#(1♂)
Micrargus subaequalis (plat putkopje): kon1#(2♂, 1♀)
Microneta viaria (lentestrooiselspin): ban1#(3♀)
Neriere clathrata (kruidhangmatspin): ban1#(1♀)
Neriere montana (lentehangmatspin): leu4(1♀)
Neriere peltata (struikhangmatspin): leu3(2♀)
Oedothorax fuscus (gewone velddwergspin):
 ban2#(20♂, 8♀), kon1#(19♂, 8♀), kon11#(2♂)
Oedothorax retusus (bolkopvelddwergspin):
 ban2#(1♂), kon1#(21♂, 6♀)
Pelecopsis parallela (neusballonkopje): ban2#(1♀)
Pocadicnemis juncea (bleek heidegroefkop):
 ban2#(1♂), kon1#(1♂)
Saarietia abnormis (driepunthangmatspin): ban1#(1♂)
Silometopus elegans (elegant groefkopje):
 ban2#(1♂, 1♀)
Tapinocyba insecta (bleek weidegroefkop): ban1#(1♀)
Thyreosthenius biovatus (miergroefkopje): tun(3♀ in
 nest *Formica pratensis*)
Trematocephalus cristatus (doorkijkkopje): leu3(2♀)
Troxochrus scabriculus (harig groefkopje): kon1#(4♂,
 3♀), kon11#(9♂, 8♀)
Walckenaeria acuminata (periscoopspinnetje):
 leu3(1♀)
Walckenaeria furcillata (gespleten doorkijkkopje):
 leu4(1♂)

Commentaar Totaal werden 91 soorten spinnen ge-
 vangen: geen slechte vangst, gezien het niet gewel-
 dige weer. Ruim een derde (32 soorten) is dan ook
 alleen met vangpotten gevangen. Van alle soorten
 bleken er maar twee nog niet van de provincie Lim-
 burg te zijn gepubliceerd (Van Helsdingen, 1999):
Enoplognatha mordax heeft zijn Nederlandse naam
 schorrendandkaak niet voor niets gekregen, maar
 deze werd nu geen eer aangedaan. De soort dook
 op in een begraasd binnenlands weiland. Volgens

de literatuur 'mag' dit echter af en toe (Roberts,
 1998; Heimer & Nentwig, 1991) en het is in Neder-
 land al eerder vertoond (Van Helsdingen, 1999: o.a.
 Kromme Rijn, Kortenhoefse Plassen).

Silometopus elegans, het elegant groefkopje (zo ge-
 noemd naar de kopstructuren van het mannetje) is
 een vochtminnend spinnetje van nog geen 2 mm.
 De soort staat als zeldzaam te boek en is in Neder-
 land eerder nog maar op vier plaatsen gevonden
 (voor zover gepubliceerd, zie Van Helsdingen, 1999).
 Als we volgens hetzelfde criterium van zeldzaam-
 heid (minder dan 5 gepubliceerde Nederlandse vind-
 plaatsen volgens Van Helsdingen, 1999) de lijst van
 vangsten nalopen, blijken de volgende soorten ook
 als zeldzaam beschouwd te kunnen worden:

- Drassyllus lutetianus* (moeraskampoot): tot 8 mm
 groot, vochtminnend;
- Ozyptila simplex* (bonte bodemkrabspin): tot 5
 mm groot, vochtminnend;
- Myrmarachne formicaria* (bosmierspringspin):
 een op rode bosmieren lijkende springspin;
- Trematocephalus cristatus* (doorkijkkopje): een
 warmteminnende dwergspin (tot 2½ mm) waar-
 van bij het mannetje de ogen op een heuvel
 staan, overwelfd door een uitsteeksel dat verder
 naar achter ontspringt. Hierdoor lijkt het van de
 zijkant gezien alsof er een gat in de kop zit.

Literatuur

- Heimer, S. & W. Nentwig, 1991. Spinnen Mitteleuropas. – Verlag Paul Pa-
 rey, Berlin/Hamburg.
 Helsdingen, P.J. van, 1999. Catalogus van de Nederlandse spinnen (Ara-
 neae). – Nederlandse Faunistische Mededelingen 10: 1-189.
 Roberts, M.J., 1998. Tirion spinnengids. – Tirion, Baarn

►PSEUDOSCORPIONIDA - bastaardschorpioenen

P. Boer

NEOBISIIDAE

Neobisium muscorum: ban2

►OPILIONES - hooiwagens

P. Koomen

PHALANGIIDAE

Rilaena triangularis: leu3(3♂, 1♀), kon11#(1♂)

►ACARI - mijten

G. Vierbergen & P. Boer

IXODIDAE (teken)

Ixodes ricinus: tun

PHYTOSEIIDAE

Anthoseius rhenanus: kon (1♀)

Euseius finlandicus: kon (2♀)

ERIOPHYIDAE

Aceria stenaspis: leu3. Op *Fagus sylvatica*.

Eriophyes inangulis: leu3. Op *Alnus glutinosa*.

► **ADDENDUM VERSLAG 153° ZOMERBIJEENKOMST te Pieterburen, 5 t/m 7 juni 1998**

Onderstaand verslag over mieren in de Lauwersmeerpolder is door een fout mijnerzijds vorig jaar helaas niet opgenomen in het verslag. -Oscar Vorst-

► **FORMICIDAE (mieren)**

P. Boer

AC 211-600. 6.vi.1998. Stukje land tussen fietspad en bosrand en fietspad en sloot:

Myrmica sabuleti: 1 nest

Myrmica scabrinodis: 2 nesten

Lasius niger: vele nesten

AC 211-599. 6.vi.1998. Rondom stukje moeras, sloten en aarden wal bestemd als broedplaats voor oeverzwaluwen:

Myrmica rubra: in de aarden wal was deze soort zeer algemeen. De hier dominante soort *Myrmica scabrinodis* was verdrongen. De laatste was vooral te vinden in nattere vegetatie, maar ook *Lasius niger*, ontbrak in de aarden wal, terwijl deze soort langs de bosranden en in het kruiwilgstruweel algemeen was. Overigens was *L. niger* ook te vinden in natte delen, met een zandige ondergrond.

Tetramorium caespitum: 1 nest

Myrmica rubra: enkele flinke kolonies in bos.

AC 210-599. 6.vi.1998. Plek waar slenk uitkomt in meer. Randen van de slenk met oevervegetatie:

Myrmica scabrinodis.

Overgangsvegetatie van oever naar begraasd:

Myrmica scabrinodis: dominant

Myrmica sabuleti: idem

Myrmica rubra: begeleidende soort

Lasius niger: idem.

Begraasde deel:

Lasius niger

Drogere, zandige delen, ook:

Tetramorium caespitum

7.vi.1998. De regen houdt mieren in hun kolonie. Alle waarnemingen zijn gedaan door vegetatie o.i.d. aan te prikken, waar mierenkolonies werden vermoed.

AC 227-604. 7.vi.1998. Kwelder. Twee uur intensief zoeken leverde geen mieren op.

Dijklichaam:

Lasius niger: kleine kolonies

Akker achter de dijk:

Lasius niger: algemeen langs de akkerranden.

Lasius mixtus: 2w in een *L. niger*-kolonie

AC 216-601. 7.vi.1998. Kwelder. Wederom geen mieren kunnen vinden; hoewel D. Hermes hier gisteren met een sleepnet 5 werksters van verzamelde van *Myrmica scabrinodis*.

AC 214-602. 7.vi.1998. Oefenterrein Marnewaard; langs de weg in moerassige vegetatie, afgewisseld met kaal zand:

Myrmica scabrinodis: 1 nest

Myrmica sabuleti: 1 nest

Lasius niger: in de steile wanden van de afwateringsgreppel grote kolonies.

AC 225-601. Domies Toen. Regen!

Lasius niger: zeer veel

Commentaar Het Lauwersmeergebied is kennelijk gekoloniseerd door mieren uit de directe omgeving, met name door de soorten *Lasius niger*, *Myrmica rubra* en *M. scabrinodis*. De laatste is talrijk in de vochtige delen. *M. rubra* is eveneens algemeen en wel op drogere plaatsen en hier en daar in de jonge bossen. Zelfs op enkele vochtige plaatsen weet de soort zich te handhaven tussen de algemenere *M. scabrinodis*. *Lasius niger* komt ook verspreid over het hele Lauwersmeergebied voor. Vooral de bosranden, wegbermen en de onbegroeide slootkanten worden gedomineerd door deze soort.

Waarschijnlijk hebben *Myrmica sabuleti* en *Tetramorium caespitum* het Lauwersmeergebied gekoloniseerd vanaf de Waddeneilanden. Opmerkelijk is het ontbreken van algemene soorten als *Lasius flavus*, *L. platythorax* en *Leptothorax acervorum*. De eerste kan over het hoofd zijn gezien. Het relatief slechte mierenzoekweer zal hier aan bijgedragen hebben. Het ontbreken van de laatste twee soorten is logisch, daar deze soorten zich beperken tot plaatsen waar redelijk wat dood hout is, hetgeen in dit gebied nog ontbreekt. Deze hypothese wordt ondersteund door het ontbreken van een andere algemene doodhout-bewoner, *Myrmica ruginodis*, die in de omgeving voorkomt op plaatsen met wat ouder loofbos.

► **155e ZOMERBIJEENKOMST te EGMOND**

26-28 Mei aan de kust van Noord-Holland. Opgave mogelijk tot 12 mei door storten van f 95,- (vr-zo) of f 50,- (za-zo) op girorekening 449041 t.n.v. O. Vorst inzake zomerbijeenkomst. Nadere inlichtingen: zie Verenigingsnieuws april, of neem contact op met Oscar Vorst, tel. 030-2722209, vorst@xs4all.nl